

SLÄKTFORSKNING

Fördjupning

med exempel och övningar

DIS Syd – Hösten 2021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Släktforskning – Vad skall jag registrera?	1
Släktforskning – Kyrkoarkiv och folkbokföring	7
Släktforskning – Byar och gårdar	10
Släktforskning – Domstolar och rättsväsende.....	14
Emigrationen och emigrantforskning.....	25
Militärforskning.....	35
Yrken, arbete och socialt liv	41
Egna källor och sekundära källor	46
Att presentera och bevara sin släktforskning	49
Databaser och sökbara register.....	55
Metoder i släktforskningen	60
Övning K1 – Disgen Källor.....	64
Övning G1 – Gårdar och byar	65
Övning E1 – Emigration	68
Övning M1 – Militärer	69
Övning S1 – Städer.....	71

Innehållet är fritt att använda

Släktforskning – Vad skall jag registrera?

DIS Syd, onsdagen den 8 september 2021

Släktforskning

En definition av släktforskning?

- Släktforskning är konsten att spåra släktingar och fastställa släktskap med en metod som ger ett resultat som är **korrekt** och **möjligt att verifiera**.
(Citat ur boken "Släktforskning på riktigt")

Varför släktforska?

- Söka sina rötter – Förstå sitt ursprung
 - o Få svar på frågor
- Dokumentera
 - o Skapa släktträd/släktböcker
- Historiskt intresse – Hur levde man förr?
 - o Hembygdsintresse
- Fritidsintresse/socialt umgänge/tillhörighet
- Spännande och lärorikt

Släktforskaren?

- Vi vill att alla skall kunna släktforska – oberoende av ambition och förmågor
- Vi säger inte att du måste registrera på ett visst sätt
(men vi har rekommendationer)

Vad består släktforskning av?

1. Forska – Söka information
2. Tolka, värdera (källkritik)
3. Registrera, dokumentera
 - a. Viktigt med källreferenser
4. Kommunikation med andra
5. Presentera, publicera
6. Bevara

Lite metoder

- Gå till källorna, använd hjälpmedel
- Kontakta släktingar – ordna släktträffar
- Böcker, tidskrifter, föredrag, kurser
- Hembygdsföreningar, Museer
- Fotografera, skanna, digitalisera
 - o Foton, dokument, miljöer, gravstenar
- Var källkritisk
- Registrera strukturerat
- Skriv berättelser – även din egen
- Fortsätt vara nyfiken

Några metodböcker

- Vägen till dina rötter – Ewa Nilsson (2018)
- Källkritik och källhänvisningar – Michael Lundholm (2016)
- Släktforska på riktigt – Håkan Skogsjö (2019)
- Vad står det? – Ulf Berggren & Elisabeth Thorsell (2017)

Några ordböcker

- Ordbok för släktforskare – Kent Andersson & Henrik Anderö (2006)
- Nyckeln till bouppteckningar – Barbro Lunsjö (2009)
- Latin för släkthistoriker – Urban Sikeborg (2013)
- Geografiskt-statistisk handlexikon öfver Sverige – Rosenberg

För nybörjare

- Kom igång med din släktforskning – Eva Johansson (2019)
- Släktforskning grundkurs – Gunilla Didriksson (2018)
- Börja släktforska (hemsidor)
 - o www.rotter.se/for-nyborjare
 - o www.riksarkivet.se/slakt-personforskning
 - o www.arkivdigital.se/slaktforskning

Förbunders övriga handböcker

- 1. Emigrantforskning (2009)
- 2. Fader okänd (2011+2016)
- 3. Släktforskning med kartor (2011+2016)
- 4. Soldatforska! (2012)
- 5. Smedforska! (2013)
- 7. Anor från landsvägen (2014),
- 8. Mantalsforska (2015)
- 9. Släktforska med DNA (2015)
- 10. Domstolsforska (2015)
- 12. Samiska rötter (2016)
- 13. Vallonska rötter (2016)
- 15. Emigrantforska på nätet (2017)
- 16. Släktforska om sjöfolk (2017)
- 17. Arkiveringshandbok för släktforskare (2018)
- 18. Släktforska i städer (2019)
- 19. Släktforska utanför Norden (2019)

Registrera

Varför registrera?

- För att hålla ordning
- För att analysera, värdera
- För att kontrollera
- För att visa/presentera/publicera
- För att bevara

Registrera strukturerat!

- Manuellt och/eller i ett släktforskningsprogram
- Organisera ditt material

- Bestäm dig för en struktur i det du registrerar
 - o Vad och hur du registrerar varje händelse/berättelse
- Skilj på fakta, tolkningar och hypoteser
 - o Använd trovärdiga källor
 - o Ange källhänvisningar (fullständiga)
- Registrera mycket – presentera urval

Var tydlig!

- Ange fullständiga och entydiga benämningar
 - o På orter, gårdar, källor, personer
 - o Inte Åkarp – utan Åkarp, Burlöv, Malmöhus län
 - o Inte CI:6 – utan Burlöv (M) CI:6 (1817-1859) sid 123
- Tänk på den som skall läsa det om flera år

Några olika program?

- Disgen, Min Släkt, Holger, Genney
- Mac: Reunion, Mac Family Tree
- Webb: Ancestry, MyHeritage, FamilySearch, Geneanet, Arkiv Digital

Vad skall jag registrera?

- Personer
 - o Namn, kön
 - o Händelser, texter, bilder, dokument, m.m.
 - o Boende, yrke
- Relationer
 - o Föräldrar, Partners, Barn, Faddrar
- Platser
- Källor

Något som identifierar personen

- Namn, födelsedatum, födelseförsamling, yrke/titel/befattning
- Personnummer (nutid)

Förnamn

Dopnamn	Bengt Yngve Torgny
Tilltalsnamn	Torgny*
Smeknamn, ökenamn	Lotta, Gamma-Kallen
Sammansatta förnamn	Gert-Ove
Gårdsnamn	Tapp Lars
I annat land	Charles (i stället för Karl)
Mellannamn	Vanligt i Amerika

Efternamn

Patronymikon eller familjenamn	Svensdotter eller Svensson
Flicknamn	
Taget efternamn som gift	
Dubbelnamn	Andersson Lustig
I annat land	Swanson (i stället för Svensson)
Yrkesefternamn	Hantverkare, soldater, präster, konstnärer
Sammansatta efternamn	af Trolle, Natt och Dag

Levnadshändelser

- Födelse och dop
- Lysning och vigsel
- Död och begravning
- Adoption
- Konfirmation
- Examination, utbildning
- Arbete, anställning
- Militärtjänst
- Boende, flyttningar
- Emigration, immigration
- Medborgarskap
- Sambo, särbo
- Förlovning
- Äktenskapsförord
- Separation, skilsmässa
- Dömd, fängelse
- Fastighetsköp, försäljning, gåvobrev
- Fastebrev, lagfarter
- Testamente
- Dödsruna
- Bouppteckning

Datum

- Olika standard i olika program
 - o 2015-01-21
 - o 21 Jan 2015 (Gedcom, Ancestry)
- Exakt datum, månad eller år
 - o 2015-01-21
 - o 2015-01
 - o 2015
- Ungefärligt
 - o Omkring 1921
 - o Beräknat 1921-01
- Intervall
 - o Före 1831-01-30
 - o Efter 1920
 - o Mellan 1815-01-15 och 1815-01-31
- Period
 - o Från 1901-10-01
 - o Till 1920-12-31
 - o Från 1930 till 1932
- Fras
 - o Slaget vid Poltava

Platser i Sverige

Län	Malmöhus län (M)
Församlingar	Burlöv (M)
Byar	Åkarp, Burlöv (M)
Gårdar	Åkarp nr 9, Burlöv (M)
Fastighetsbeteckningar	Åkarp 6:33, Burlöv (M)
Hus (på landet)	Soldattorp 55, Åkarp, Burlöv (M)
Kvarter (i staden)	Rundelen, Malmö Caroli (M)
Hus (i staden)	Rundelen XIX, Malmö Caroli (M)
Gatuadresser	Storgatan 15, Malmö (M)

Källor

Kyrkoarkiven

- Födelse- och dopbok (C)
- Lysnings- och vigselbok (E)
- Död- och begravningsbok (F)
- Husförhörlängder (A)
- In- och utflyttningslängder (B)
- Flyttningsattester (HII)

Domstolsarkiv (häradsrätter och rådhusrätter)

- Domböcker (AI)
- Bouppteckningar (FII)
- Uppbud/Lagfarter/Inteckningar
- Konkurer
- Äktenskapsförord och förmyndare
- ... och mycket mera ...

Källors trovärdighet

- Primära källor
- Sekundära källor
- Osäkra källor

Primära källor – Exempel

- Kyrkoarkiv och folkbokföring
- Häradsrättsarkiv (domböcker, bouppteckningar, lagfarter)
- Länsarkiv (mantalslängder, jordeböcker)
- Krigsarkiv (soldater)
- Polisarkiv och fängelsearkiv
- Sjukvårdsarkiv och barnmorskor
- Lantmäteriet (fastigheter och kartor)
- Företagsarkiv
- Föreningsarkiv och folkrörelsearkiv

Primära källor – Andra

- Fotografier, film, ljudupptagning
- Byggnader, möbler, redskap
- Ögonblicksskildringar?

Disgen – Inmatningstips

- www.dis.se/tips-namninmatning

Inmatningstips – Platser

- Använd ortsträdet
 - o De blir då alltid lika stavade
 - o Lägg in byar, gårdar, torp och andra platser
- Använd församlingar enligt 1989 års indelning
- Om du inte använder ortsträdet
 - o Församling och län skall alltid vara angivna
 - o Skriv torp, gårdar, byar, församling i samma ordning

Inmatningstips – Källor

- Använd Källträdet
 - o De blir då alltid lika stavade
 - o Skapa strukturer inom varje arkivtyp
- Lägg in källbeteckningar enligt riksarkivet
 - o Burlöv (M) CI:6 (1817-1859)
- Lägg in hänvisningar
 - o Sid 123 eller 1878 nr 10

Inmatningstips – Efternamn

- Skriv det namn som barnet fick vid födsel
- Före c:a 1900
 - o Patronymikon
- Från c:a 1900
 - o Förälders efternamn (familjenamn)
- Skriv efternamnbyten i kronologisk ordning

Efternamn – Bra

- Svensson (bara födelsenamnet)
- Lökvist (bara tagna namnet eller giftasnamnet)
- Svensson Lökvist (mellanslag)
- Svensson - Lökvist (mellanslag båda sidor om bindestrecket)
- Tarras-Wahlberg (dubbelnamn)
- af Trolle (med namnpartikel, liten bokstav)

Efternamn – Inte bra

- Lökvist född Svensson
- Svensson g. Lökvist
- Lökvist f. Svensson
- Svensson senare Lökvist
- Lökvist tidigare Svensson

Disbyt ta bort skiljetecken som parenteser, komman, punkter och mellanslag

Släktforskning – Kyrkoarkiv och folkbokföring

DIS Syd, onsdagen den 15 september 2021

Släktforskning – Kyrkoböcker

Kyrkoböcker

- Släktforskarens viktigaste källor
- Fördes församlingsvis
 - o Från vaggan till graven
- Följer kyrkans organisation
- Sveriges officiella folkbokföring
 - o Från slutet 1600-talet till 1991
 - o Därefter folkbokföring hos skattearkivet

Kyrkoarkiven

- Förvaras på landsarkiven
 - o Samt på Malmö och Stockholms stadsarkiv
- Arkivbildare är församlingen
 - o Burlövs kyrkoarkiv 1616-2001
- Omfattas av sekretess (70 år)
- Allt finns inte bevarat (brand, etc)
- Arkivförteckningar finns i NAD
 - o Nationella Arkivdatabasen

Arkivförteckningar

- Arkivets namn (Arkivbildare)
- Län (vid behov)
- Signum (t.ex. AI)
- Volym nummer
- Serie (t.ex. husförhörlängd)
- Tidsperiod

NAD = Nationella ArkivDatabasen

13050 Burlövs kyrkoarkiv 1616 – 2001

Kartor och ritningar som ej redovisas i annan serie

A I Husförhörlängder

A II a Församlingsböcker (inbunden serie)

A II b Församlingsböcker (lösbladssystem), aktuell serie

A II c Församlingsböcker (lösbladssystem), avställd serie

A II d Fastighetsförteckningar

A III Böcker över obefintliga

A IV a Församlingsliggare

A IV b Obefintligraster

A IV c Emigrantregister

A IV d Personakter för avlidna och dödförklarade

A V Församlingsregister

A VI a Avgångsregister

A VI b Avgångslängder

B I Inflyttningslängder

B II Utflyttningslängder

B III Avflyttningsjournaler och

Visar träff 2 av 3
[Skriv ut](#)

Serie

Församlingsböcker (inbunden serie)
[Burlövs kyrkoarkiv](#)

Om serien Se förteckning

Serien inbunden.

Volym (73 st)

Referenskod	Tid	Anmärkning	Bild
1	1897 – 1909	Volym I. Uppslag 1-400. Arlööv 1-10.	Bild
2	1897 – 1909	Volym II. Uppslag 401-800. Arlööv 8-10, Burlöv, Kronetorp, Ävall, samt på församlingen skrivna.	Bild
3	1897 – 1909	Volym III. Uppslag 801-1200a. Sunnanå, Tågarp, Åkarp.	Bild

Tillgänglighet

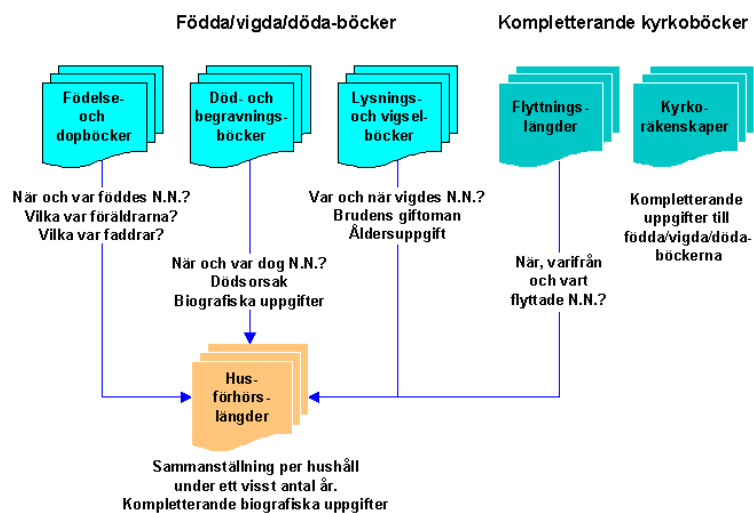
- Mormonerna mikrofilmade på 1950-talet
 - o Sveriges kyrkoböcker fram till c:a 1895
 - o Riksarkivet fick ett exemplar
- Riksarkivet skapade kopior på mikrofilm/mikrokort
 - o Kunde beställas från SVAR som lån
- Genline skannade mikrokorten (började 1997)
 - o Abonnemangstjänst på nätet
 - o Blev uppköpta av Ancestry år 2010 Gå till källorna, använd hjälpmedel
- Arkiv Digital
 - o Började 2004 fotografera originalböckerna i färg
 - o Abonnemangstjänst på nätet
 - o Indexering och sökbara register
- Riksarkivet
 - o Omfattande skanning av arkivmaterial
 - o Gratis sedan några år
 - o Indexering och sökbara databaser

Några råd

- Gör en noggrann forskning i kyrkoarkiven
 - o Innan du letar i släkträd på nätet
 - o Innan du gör DNA-test
- Gör det säkert att du forskar på rätt personer
 - o Följ personerna från vaggan till graven i kyrkoarkiven
- Notera organiserat
 - o Ange exakta källor till dina uppgifter

Kyrkoarkiven

- Födelse- och dopbok (C)
- Lysnings- och vigselbok (E)
- Död- och begravningsbok (F)
- Husförhörlängder (A)
- In- och utflyttningslängder (B)
- Flyttningsattester (HII)

Hjälpmedel

- Namnregister
- Register med byar och gårdar
 - o På vilka sidor finns de
- Indexeringar av kyrkoböcker
 - o Skapar sökbarhet
- Sökbara CD-skivor, databaser och olika register

Födelse- och dopböcker

- Skrevs i kronologisk ordning (någorlunda)
- Ibland finns numrering av notiserna inom ett år
- Ibland finns sidnumrering
- Dopnamn
- Födelsedatum och dopdatum
 - o I gamla tider kan bara dopdatum vara angivet
 - o Ibland kan födelsedatum stå i texten
- Föräldrar, en eller båda
 - o I äldre tider står ofta bara faderns namn
 - o För barn födda utom äktenskap oftast bara moderns namn
- Ibland står föräldrars ålder och yrke
- Ibland står hur länge föräldrarna varit gifta
- Ibland står vilket barn i ordningen
- Ofta står var barnet är fött
 - o Ibland även sida i församlingsboken
- Vem som döpte barnet
- Dopvittnen eller faddrar
 - o Ibland noteras speciellt vem som bar barnet
- Ibland står betalningen till de fattiga
- Kyrktagning/Absolution
- Ibland noterat om av från/till annan församling/präst
 - o När modern tillhörde annan församling
 - o När barnet döpts i annan församling

Släktforskning – Byar och gårdar

DIS Syd, onsdagen den 22 september 2021

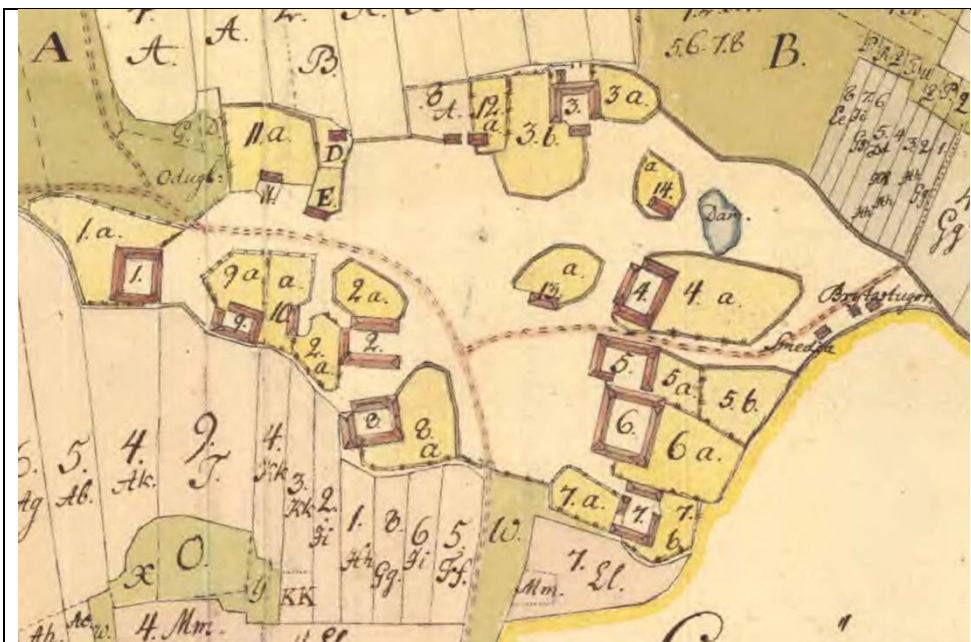
Byar och gårdar – historisk bakgrund

Bondbyn

- De första bönderna kom till Sverige c:a 4.000 f.Kr.
 - o Byarna vandrade (efter bördig mark eller bra jakt/fiske)
- Spred sig över stora delar av Sverige
 - o Främst längs kuster och större sjöar
- Byarna slutade vandra
 - o Boskapen började stallas (stallgödsling)
 - o Åkrar blev fasta (inhägnade)
 - o Socknar bildades (när vi kristnades)
- Gårdarna låg längs en bygata
- Jorden uppdelad i
 - o Inägor = vångar för växelbruk, ängsmarker
 - o Utägor = skog, allmänning
- Alla bönderna (åbor) hade del i jorden

Tidig utveckling

- Befolkningsökning under 1200-talet
 - o Bättre odlingsmetoder
 - o Många av dagens byar bildades då
- Ett tegskifte genomfördes under medeltiden
 - o Definierade vilka som var delägare (åbor) i byn
 - o Åbornas andel i byn
 - Bygatan, åkrar, utmarker, avkastning
 - o Hur mycket skatt man skulle betala

Åkarp, Burlövs socken, 1747

Skatter

- Kyrkans tionde
 - o Infördes när Sverige kristnades
 - o Erlades in natura
 - o 1527 drogs 2/3 in till kronan i stället (kronotionde)
- Statliga grundskatter
 - o Jordeboksräntan
 - o Hemmantalsräntan
 - o Avrad (avgift för kronohemman)

Mantal (hemmantal)

- Historisk, kameral taxeringsenhet
 - o Ett mått på gårdens skattekraft
 - o Bestämde skatt och arrenden
- Ursprungligen var måtten 1, 1/2 eller 1/4
- Förskjutning av kvoterna genom
 - o Hemmansklyvningar
 - o Nedskrivningar av mantalet (förmedling)
 - o Exempel 25/768

Jordarter

- Kronojord
 - o Ägs av staten
 - o Grundskatter och en arrendeavgift (avrad)
- Frälsejord
 - o Ägs av adelsman
 - o Skattefri
- Skattejord
 - o Ägs av bonden själv
 - o Grundskatter

Adeln – Sätessgårdar

- Stora markägare
 - o Förläningar av kronan
 - o Rusttjänst
 - o Var skattebefriade
- Ägde ofta hela socknar
 - o Svaneholm
 - o Skabersjö
 - o Trolle-Ljungby

Jordeböcker i Sverige

- Riksarkivet
 - o Landskapshandlingar 1530-1630
 - o Sveriges äldsta storskaliga kartor (1630-1655)
 - o Jordeböcker 1630-1750
- AD
 - o Malmöhus läns landskontor (del 2)
 - o Häradsskrivaren i fögderier

Skåne före 1658

- Jordeböcker före 1658
 - o Riksarkivet i Köpenhamn
 - o AD: Skånes Släktforskarförbunds arkiv
- Decimantboken 1651
 - o För Skåne, Blekinge och Bornholm
 - o Alla som betalade tionde
 - o Finns att ladda ner

Mantalslängder

- Riksarkivet
 - o Mantalslängder 1642-1820
 - o Älvsborgs lösen 1571 och 1613
- AD
 - o Malmöhus läns landskontor (del 1)
 - o Häradsskrivaren i fögderi

Jordreformer på 1800-talet

- Byarna sprängdes
 - o Storskifte, Enskifte, Laga skifte
 - o Jorden skiftades mellan markägarna
 - o Varje gårds jord i sammanhängande skiften
 - Ett eller ett par skiften
 - o Många gårdsbyggnader fick flyttades ut
 - o Svaneholms ägor ett tidigt exempel
- Ny form av byar har bildats på 1900-talet

Historiska kartor

- Lantmäteriet
 - o Geometriska mätningar
 - o Skifteskartor och fastighetsförrättningar
 - o Generalstabskartan
 - o Häradsekonomiska kartan
 - o Ekonomiska kartan
- Riksarkivet
 - o Krigsarkivets kartor
 - Sveriges topografisk kartor
 - Utländska kartor
 - o Sveriges äldsta storskaliga kartor (1630-1655)
- DIS
 - o Kartor på DVD/USB

Fastebrev och lagfarter

- Uppbud och fastebrev (före 1875)
 - o Uppbudsprotokoll och lagfartsprotokoll
 - Häradsrätters arkiv
- Lagfartsböcker 1875 – 1930-talet
 - o Inskrivningsdomare i härad/domsaga
- Fastighetsböcker 1930-talet – 1980-talet
 - o Inskrivningsmyndighet i härad/domsaga

Fastighetsinformation

- Lantmäteriet
 - o Inskrivningsmyndighet
 - o Skifteshandlingar
 - o Fastighetsförrättningar
- Sveriges Befolkning 1950, 1960, 1980, 1990, 2000
- Gods & Gårdar
- Hembygdsföreningar
- Böcker

Fastighetsbeteckningar

- Numrering av gårdarna i en by
 - o Infördes i jordeböckerna från 1680-talet
 - o Grund även för dagens fastighetsbeteckningar
- Delningar gav nya beteckningar
- Nya fastighetsbeteckningar infördes år 1908
- Kommun infördes i beteckningarna på 1970-talet
 - o Socken/församling slopades

Fastighetsbeteckningar landet

- Före år 1908
 - o Östad nr 8
 - o 1/6-mantal No 8 Östad Lit. C, Näsum
- Efter år 1908
 - o Östad 8:10, Näsum (L)
- Idag
 - o Bromölla, Östad 8:10

Fastighetsbeteckningar staden

- Före år 1908
 - o Hus 319
 - o Kvarter 17 Ellenbogen XIII, Malmö Caroli
- Efter år 1908
 - o Ellenbogen 13, Malmö Caroli (M)
 - o Ellenbogen 13, Malmö Sankt Petri (M) – efter 1949
- Idag
 - o Malmö Ellenbogen 13

Släktforskning – Domstolar och rättsväsende

DIS Syd, onsdagen den 29 september 2021

Inledning

Domstolsforskning

- Personforskning
 - o Kött på benen
- Gårdsforskning
 - o Arvstvister, släktutredningar
- Bygdeforskning
 - o Hur levde man förr
- Historieforskning
 - o Skriftliga källor om historiska skeenden

Lite tips

- Böcker
 - o Claes Westling: Domstolsforskning (Släktforskarförbundets handbok nr 10)
- Video
 - o [Källmaterial med Claes Westling](#) (Youtube)
- Beställ fram domböcker till landsarkivens läsesal
 - o Du gör det i NAD

Land skall med lag byggas

- Man har hittat omfattande lagar 4000 år gamla
 - o Mesopotamien
- Kung av guds nåde
 - o Lagar på gudarnas uppdrag
 - o Ett sätt att styra/förtrycka folket?
- Sverige
 - o Uttrycket finns i gamla landskapslagar
 - o Karl VX valspråk (1859-1872)

Program

- Lite förvaltningshistoria
- Rättsväsendet – Lagar
- Domstolar – Bestraffningar
- Domstolsarkiv
 - o Hjälpmedel – Ingångar
- Exempel

FÖRVALTNINGSHISTORIA

Hur styrdes Sverige?

- Lokalt
 - o Bystämman
 - o Sockenstämman – Kyrkorådet
 - o Domstolar – Häradsrätt – Rådhusrätt
 - o Landskontor och landskansli (= länsstyrelse)

- Centralt
 - o Kunglig Maj:t – Kronan – Myndigheter
 - o Militären
 - o Riksdag (folkvalda)

1634 års regeringsform

- En fast organiserad central och lokal förvaltning
- 5 centrala ämbetsverk
 - o Hovrätten, Krigskollegium, Amiralitetskollegium, Kungl. Maj:ts Kansliet och Kammarkollegium
- En formell länsindelning, 23 län
 - o Länsstyrelserna bildades
 - o Landshövding (eller ståthållare) – kungens ställföreträdare
- Domväsendet organiserades med 4 hovrätter
 - o Svea (1614), Åbo (1623), Dorpat (1630 - Livland) och Göta (1634) hovrätter
- Armen organiserades med 8 kavallerier och 20 infanterier, samt några värvade förband
- Alla ämbetsmän skulle infinna sig en gång om året i Stockholm
 - o för att redovisa räkenskaper och stå till svars

Regeringsformen idag - inledning

- 1 kap. 1 §
 - o Offentlig makt utgår från folket
 - o Fri åsiktsbildning och allmän och lika rösträtt
 - o Ett representativt och parlamentariskt statsskick
 - o Kommunal självstyrelse (från 1863)

Länet – statlig styrning

- Landshövding (1600-talet periodvis under generalguvernör)
 - o Ståthållare (i vissa län)
- Länsstyrelse, som fram till 1971 delades på
 - o Landskansli (allmänna ärenden, verkställande)
 - o Landskontor (skatteuppbörd)
- Häradsskrivare
 - o till 1967 (fögderi, skattelängder)
- Kronofogde
 - o 1687-1917 (fögderi, skatteuppbörd, polischef)
- Kronolänsman
 - o till 1917 (härad, övervakade lag och ordning)
- Fjärdingsman i varje socken (under länsman)
 - o till 1955
- Förvaltningsdomstol (sedan slutet 1500-talet)

Några länkar

- forvaltningshistorik.riksarkivet.se
 - o Riksarkivets förvaltningshistorik
- fho.sls.fi
 - o Förvaltningshistorisk ordbok

RÄTTSVÄSENDET

Maktfördelning

- Lagstiftande församling
 - o Folket eller folkvalada
- Verkställande makt
 - o Staten
- Dömande makt
 - o Domstolar

Rättskipning/bestrafning – Var?

- Byn
 - o Bystämman
 - Sedvanerätt – Byordningar
- Gården
 - o Bonden
 - Husaga – även rätt att aga tjänstefolk
 - Legostadgar (1664-1926)
 - www.hhogman.se/bondesamhallet.htm
- Socknen
 - o Sockenstämman (fram till 1862)
- Häradet
 - o Häradstinget
- Kyrkan
 - o Domkapitlet, kyrkorådet
- Militära
- Universitet

Rättsväsendet på 1800-talet

- Rättskipning – Lagar – Bestrafning – Straff
- Länsman – Polisväsende
- Häkten – Fängelser
- Domstolar – Åklagare – Advokater

LAGAR

Några lagar i Skåneland

- Sedvänjor
- Kristnandet på 900-talets slut (Harald Blåtand)
- 1200-talet – Skånelagen
- 1351 – Magnus Erikssons landslag (Sverige)
- 1530-talet – Reformationen i Danmark
- 1734 års lag – Sverige rikes lag
- 1766 - Tryckfrihetsförordning med offentlighetsprincipen

1734 års lag

- Giftermålsbalken
- Ärvdabalken
- Jordabalken (fast egendom)
- Byggningsbalken

- Handelsbalken (förmögenheter)
- Missgärningsbalken (straffbelagda gärningar)
- Straffbalken (verkställande av straff)
- Utsökningsbalken
- Rättegångsbalken

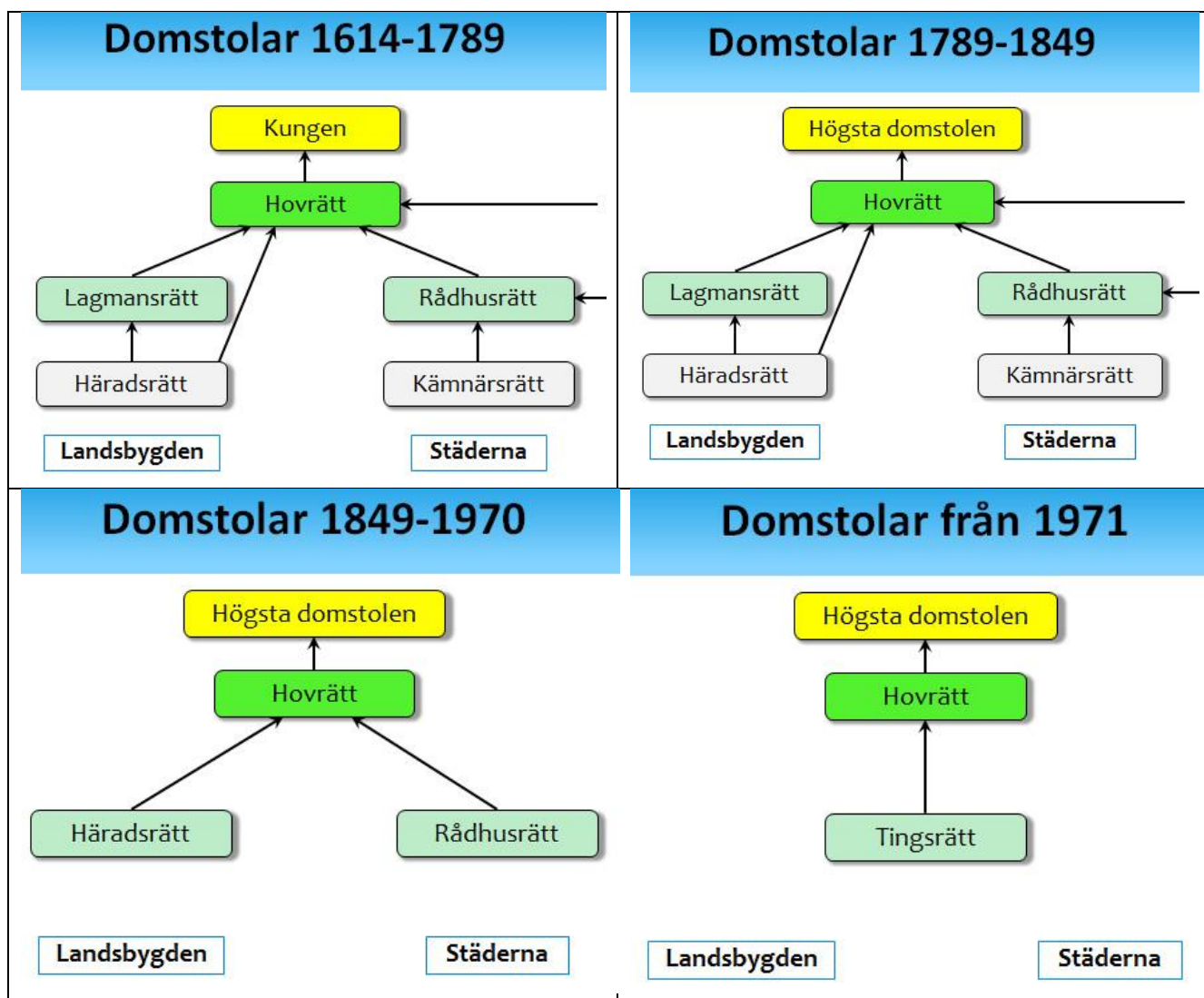
1734 års lag – Exempel

- Missgärningsbalken, kapitel 16 (om barnamord), § 3

Förgiör, eller fördrifwer, kona sitt foster; miste lifwet. Samma lag ware om then, som thertil råder och hielper.

DOMSTOLAR

Domstolar i Sverige

Häradsrätterna

- Har lång historia bakåt i tiden
- Sammanträdde på tingsplatsen
- Häradshövding + 12 nämndemän
- Ordning från 1734
 - o Vinterting (mellan Knut och april)
 - o Sommarting (mellan Valborg och Midsommar)
 - o Höstting (September till November)
 - o Urtima ting (Extrainsatt)

Tjänstemän

- Häradshövding
- Lagmän
 - o Kan lagen och kan läsa upp den vid behov
- Skrivare
- Kronolänsman
 - o Ofta åklagare i brottsmål
- Fjärdingsmän

Domsaga

- Började införas på 1870-talet
- Flera mindre härader sammanfördes i större tingslag = domsaga
- Uppgick 1970 i de nya tingsrätterna
- Exempel:
 - o Bara häradsrätt (1651-1899)
 - o Torna och Bara domsaga (1900-1970)
 - o Lunds tingsrätt (från 1970)

BESTRAFFNINGAR

Bestraffningstyper

- Ofta två eller flera straff
 - o Kyrkliga
 - o Världsliga
- Olika typer
 - o Kroppsliga straff – Fängelse
 - o Böter
 - o Förlora samhällsligt anseende

Exempel: Peter Trulsson Holmberg

- Född 2 oktober 1780 i Allerum
- Skomakare i Jonstorp, gift 2 gånger, 6 barn
- Dömd 1834 för 3:e resans stöld
 - o Stöld av djurhud, värd 5 Riksdaler
- Hovrättens över Skåne och Blekinge 1821-1947 AI:32 (dombok våren 1834)
 - o NAD: SE/LLA/11087:01/A I/32 (finns ej skannat)
 - Dom meddelas i § 44, 16 april 1834

... Holmberg, tilltalad och dömd 14 mars 1834 i Luggude häradsrätt,
avstraffas med fem par spö, tre slag av paret och en söndag i Jonstorps
kyrka undgå uppenbar Kyrkoplikt, samt därefter å Malmö fästning
hållas till allmänt arbete i tre år.
Målsägaren har återbekommit den tillgripna huden och fordrar ej vidare
ersättning.

DOMBÖCKER

Bara häradsrätts arkiv

- Bara härradsrätts arkiv (1651-1899)
 - o NAD: [SE/LLA/10003](#)
 - o 34 hyllmeter
- Indelning
 - o AIa: Domböcker – lagtima ting
 - o AIb: Protokoll – urtima ting
 - o AIIa: Uppbuds- och lagfartsprotokoll
 - o AIIb: Inteckningsprotokoll
 - o AIIc: Förmynderskapsprotokoll
 - o DII: Stämnings- och uppskovslistor
 - o FI: Inneliggande handlingar
 - o FII: Bouppteckningar

Fördjupade studier

- Inneliggande handlingar (FI)
- Småprotokollen (AII)
- Konkurer (FIII)

HJÄLPMEDEL – INGÅNGAR

Ingångar till domböckerna

- Husförhörslängder och församlingsböcker
 - o Kolumnen om frejd/anteckningar (högra sidan)
- Från fängelsearkiven
- Häradshäktens arkiv
- Länsstyrelsens förhørsprotokoll
- Listor i häradsrättens arkiv
 - o Saköreslängd
 - o Stämnings- och uppsovslistor
 - o Uppbudslistor (lagfarter)

Register – till din hjälp

- I arkivmaterialet
- Namnlistor
 - o Gjorda av arkivarier eller privatpersoner
 - Riksarkivet: Digitaliserade register
 - NAD: [SE/RA/870001](#)
- Sökbara databaser

Mera tips

- Svenska dagstidningar (KB)
- Polisunderrättelser (från 1878)
- Barnavårdsnämnder (1917-1982)
- Polisarkiven
- Regionarkivens likavdelningar
- Konsulat och UD

Länkar

- Riksarkivet: [Arkivguider](#)
- Riksarkivet: [Förvaltningshistorik – Allmänna domstolar](#)
- Riksarkivet: [Digitaliserade register till domstolsarkiven](#)
- Kungliga Biblioteket: [Svenska dagstidningar](#)
- DDSS: [Så söker man i domböcker](#)

EXEMPEL

Exempel: Bara vårting 1876

- Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 60 (AID: [v466687.b60](#)) – Början av boken:
 - o 14 februari 1876 börjades lagtima vårtinget med Bara Härad å tingsstället Dalby, därvid undertecknad t.f. domhavande och vice häradshövding biträdades av följande häradets 12 ordinarie nämndemän:
 - o Kronolänsman anmälde sig som vakthavande under tinget
 - o Sedan rättens ordförande och ledamöter första dagen bevistat gudstjänst i Dalby kyrka, sammanträdde rätten första dagen klockan 12.
 - o Över lagfarter, inteckningar, förmynderskap, äktenskapsförord, bouppteckningar och morgongåvobrev samt lösöre köp förs särskilda protokoll. Till tinget uppskjutna eller instämnda tvistemål och brottsmål samt övrigt återfinns här.
- Sammanträdesdagar
 - o Varje dag antecknades närvarande nämndemän
 - o 14 februari – alla 12 nämndemän
 - o 15 februari – 6 nämndemän deltog
 - o 16 april – 11 nämndemän
 - o 6 juni – 4 nämndemän
 - o 7 juni – 7 nämndemän
 - o 15 juni – 12 nämndemän
- Totalt 174 paragrafer
 - o § 170-172: 3 nämndemän slutar som nämndemän (AID: [Bild 3090](#))
 - o § 173: Handlar om en bouppteckning
 - o § 174: Kronofogde A. G. Gustafsson framför förslag till snöskottningsordningen i häradet och kallat väghållningsskyldiga från alla socknar i häradet.
- Domboken undertecknad av Gustaf Ripa
- Efter paragraferna är 7 anteckningar gjorda över dels personer förda till cellfängelset i Malmö, dels om laga syn på några fastigheter
- Sist i domboken: Saköreslängd

Bara vårting 1876 – Saköreslängd

- Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 3120 (AID: [v466687.b3120](#))
 - o 35 böter utdömdes
 - o Böterna delades mellan Konungens ensak, Kronan, Häradet och Åklagare/Målsägare, samt De fattigas andel

Pigan Cecilia Hansdotter i Hjärup dömdes 19 april till böter 13 kr och 24 öre för olovlig avvikande ur tjänst. Målsägare åbo Ola Jönsson fick hälften, de fattiga andra hälften. Paragraf nr 54 i samma bok.

- Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 950 (AID: [v466687.b950](#))
 - o § 54 (10 april)
 - Dom meddelas (Utslag)
 - Hänvisas till § 29
 - Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 580 (AID: [v466687.b580](#))
 - o § 29 (15 februari)
 - Hänvisas till tidigare förhandling HT 1875 § 100
 - Sammanfattning av ärendet
- Dom kommer att meddelas 10 april

Exempel: Bara höstting 1843 – Dombok

- Saköreslängd
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2230 (AID: [v466595.b2230](#))
- Lagfartsprotokoll
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2250 (AID: [v466595.b2250](#))
 - o 1846-1899 i separata protokollböcker (AIIa)
- Äktenskapsförord
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2390 (AID: [v466595.b2390](#))
- Förmyndarärenden
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2410 (AID: [v466595.b2410](#))
 - o 1846-1899 i separata protokollböcker (AIIc)

ANDRA EXEMPEL

Bara vårting 1843 – Bouppteckningar

- Serie FIIa
- Bouppteckningar 1894 – Bara
 - o NAD: [SE/LLA/10003/F II a/85](#)
 - o Bara häradsrätt (M) FIIa:85 (1894) AD Bild 40 / sid 1 (AID: [v159089.b40.s1](#))

Inskrivningsdomare

- Lagfartsböcker 1875-1939
 - o Tillhör häradsrätt eller domsaga
- Lagfartsbok – Bara och Torna
 - o Blentarp nr 9
 - Inskrivningsdomaren i Torna och Bara domsaga (M) CI:1 (1875-1939) AD Bild 750 / sid 63 (AID: [v486946.b750.s63](#))
 - ¼ mantal insockne frälse i Blentarp socken

Renoverade domböcker

- En gång om året skrevs domböckerna av och skickades in till Advokatfiskalen vid hovrätten.
- Göta Hovrätt – Advokatfiskalen
 - o NAD: [SE/VaLA/03825/03](#)
 - o 3137 hyllmeter
 - o AD har skannat en del fram till c:a 1730
- Renoverade domböcker Lunds rådhusrätt 1730
 - o Göta Hovrätt - Advokatfiskalen Malmöhus län (M) EVIIBAA:3991 (1730)
AD Bild 20 (AID: [v279662.b20](#))

Lagfartsprotokoll: Köpebrev

- Luggude häradsrätt AIa:144 (ST 1829) AD Bild 3730 (AID: [v461652.b3730](#))

Saköreslängd: Lönskaläge

- Torna häradsrätt (M) AIa:333 (1871) AD Bild 2760 (AID: [v468391.b2760](#))

Drängen Jöns Persson från Svenstorp skall för lönskaläge med pigan Bengta Jeppsdotter i Igellösa, jämlikt 18 Kap 9§ Strafflagen, böta 10 Riksdaler Riksmünt till Kronan. §9 i domboken.

Häradshäkte – 1852

- Torna och Bara häradshäkte (M) Ö:2 (1852-1869) AD Bild 40 (AID: [v480189.b40](#))

12 januari 1852: Jöns Svensson, 22 år, född i Tjörnarps socken, av medelmåttig växt, ljust hår, blå ögon. Häktad av polisbetjänt i Lund för begången stöld.

12 januari 1852 vid Bara häradsrätt varit för rätta, men målet uppskjutet för anskaffande av prästbevis.

13 januari återsänd till Länshäktet i Malmö.

Fängelse

- Malmö centralfängelse (M) DIIIa:2 (1826-1838) AD Bild 1440 / sid 126
(AID: [v446357.b1440.s126](#))

Peter Trulsson Holmberg, Fånge No 126, intogs å Allmänna arbetsinrättningen 1 maj 1834. På 3:dje resan stöld dömd till 3 års allmänt arbete genom Kongliga Hovrättens över Skåne och Blekinge utslag den 16 april 1834.

Född i Allerums socken av Malmöhus län 4/10-1788, har brunt glest hår, blå ögon, ovalt ansikte och ordinär växt. Är något koppärrig och 5 fot och 5 7/8 tum lång.

Mantalsskriven i Jonstorps socken Malmöhus län 1834.

Föräldrar och nära anhöriga: Föräldrarna döda. Framför att 2 bröder lever. Varit skomakare på landet. Är gift – hustru och 3 barn levande.

Häradsskrivare

- Underställd Kronofogden på Landskontoret (Länsstyrelsen)
 - o Jordeböcker och mantalslängder
- Häradsskrivaren i Torna och Bara fögderi (M) Fl:a:1 (1865) AD Bild 40 (AID: [v351501.b40](#))
 - o Mantalslängd 1865 – Torna och Bara
 - o Bjällerups socken

INNEHÅLL I ARKIVEN

Kyrkoarkiv

- **Födda, vigda, döda, flyttningar**
- **Husförhörlängder, församlingsböcker**
- Obefintlighetböcker
- Absolutionslängder
- Kummunionslängder (nattvard)
- Konfirmationsböcker
- Bilagor till kyrkoböckerna
- **Flyttningsattester**
- Gravböcker
- Faderskapserkännanden
- Kyrkans **räkenskaper**
- Sockenstämmoprotokoll (fattigvård)
- Kyrkobyggnader, begravningsplatser, kyrkans fastigheter, personal

Häradsrätter/Rådhusrätter

- **Domböcker**
- Renoverade domböcker
- Akter och register i olika ärenden
- **Domar** (tvistemål, brottsmål)
- Utslag från hovrätter och högsta domstolen
- Stämningslistor
- **Saköreslängder**
- Uppbud och **lagfartsböcker**
- Inteckningsprotokoll, tomträtter
- Förmyndare, gode män
- Äktenskapsförord, morgongåvobrev, boskillnad
- Syneprotokoll
- Inneliggande handlingar
- **Bouppteckningar**
- Konkurser
- Riksdagsmannaval, Landstingsmannaval
- Administration, dagböcker, expedition, räkenskaper

Landskontor (länsstyrelsen)

- Protokoll, koncept, diaries, kungliga brev, skrivelser
- Liggare, förteckningar
- Prövningsnämnder
- **Mantalslängder**
- Taxeringslängder, skattelängder, annotationsböcker
- Deklarationer (privata, bolag, föreningar, fastigheter)
- Militära handlingar
- indelningsverk/roteringsverk, **rusthåll**
- **Jordeböcker**, tionde, skatteuppbörd
- Räkenskaper, **barnhus**, boställen, egendomar, personal, löner

Landskansli (länsstyrelsen)

- Protokoll, koncept, inkomna skrivelser, **diaries**, supplikdiaries
- Liggare, register, förteckningar
- **Skrivelser** från hovrätter, centrala myndigheter och kungliga brev
- **Skrivelser** från lokala myndigheter och enskilda, ansökningar
- Avgångna brev och skrivelser
- Polis- och fängvårdsärenden, straffarbeten
- Socialvårdsärenden, vapen, veterinärer
- Lantmäterihandlingar, krigsmaktens bötesförteckningar
- Passhandlingar, resanden, skjutsdagböcker, vägar
- Exekutiva auktioner, expropriationer
- Handels- och föreningsregister, näringsliv, yrkeutövning

Militära arkiv

- Krigskollegium
- **Regementens** arkiv
- Roterings- och utskrivningslängder
- **Generalmönsterrullor**
- **Båtmansrullor**, flottans arkiv
- Krigshandlingar, olika krig, kartor
- Meritförteckningar, pensionärskassor
- Kyrkoarkiv
- Domböcker

Emigrationen och emigrantforskning

DIS Syd, onsdagen den 13 oktober 2021

Emigrationen

Till Amerika 1820-1983

Tyskland	7 012 020
Italien	5 317 414
Storbritannien	5 008 053
Irland	4 694 016
Österrike	4 319 633
Sovjetunionen	3 415 812
Sverige	1 276 038
Norge	858 400
Frankrike	761 064

Biljett

- Amerikaagenter
- Utvandrarskontraktet
 - o Från 1869 måste rederierna registrera emigranterna
 - o Kontraktet upprättades i två exemplar
 - Ett exemplar tjänade som biljett hela resan
 - o Innehöll ett kontraktsnummer
 - Återfinns i passagerarlistorna
 - Källkod = Volymnummer i poliskammarens arkiv (eller årtal) + nummer i volymen + kontraktsnummer

Flyttningsbevis

- Utfärdades i hemförsamlingen
 - o Många flyttade även utan flyttningsbevis
 - o Eller skickade efter det senare
- Obligatoriskt från 1884
 - o Innebar att en del "rymde" via grannland
 - Köpenhamn, Oslo, Bergen, Trondheim, Hamburg, Bremerhafen

Pass

- Pass krävdes fram till 1860
 - o Utfärdades av Länsstyrelserna
 - 16000 pass finns på Emigranten Populär 2006
- Passtvang återinfördes 1914
 - o Utfärdades 1914-1940 av Länsstyrelserna
 - Finns på Landsarkiven
 - o Centralt passregister (1940-1995)
 - Finns på Riksarkivet
 - o Karenstid – Oftast inte skannat

Vanlig resväg

- Båt från Göteborg, Malmö eller Köpenhamn till Hull i England (Humber Docks)
- Tåg från Hull till Liverpool (även Southampton)
- Båt från Liverpool/Southampton till
 - o New York
 - o Boston
 - o Halifax, Nova Scotia, Canada
 - o Quebec, Canada

Resan till Amerika

- Häst och vagn till de svenska hamnarna
- Båtresan
 - o Segelbåtar (de tidigaste emigranterna)
 - o Ångbåtar (från 1840-talet)
 - Hvita Stiernan-, Cunard- och Wilson-linjen
 - o Man hade bohag och sina verktyg med sig
 - o Man hade själv mat med sig
- Ofta tågresor i USA till destinationen
- 1915 startade Svenska Amerika-linjen
 - o Direktlinje från Göteborg
- Källmaterial
 - o Passagerarlistor
 - o Fartygsinformation

Svenskbygder

- Illinois
- Minnesota
- North and South Dakota
- (Chicago, New York)
- Idag bor de flesta svenska ättlingarna i Kalifornien

Emigrantforskning

Vad börjar man med?

- Intervjua släkten
- Brev och vykort, foton
- Kyrkböckerna
 - o Husförhörslängder, Utflyttningslängder, Obefintlighetslängder
- Bouppteckningar, Arvskiften

Kontrollera

- Kan ha återvänt
 - o CD: Sveriges dödbok 1860-2017 (eller 1830-2020)
 - o CD: Sveriges Befolkning 18xx och 19xx
 - o CD: Begravda i Sverige 2
 - o Arkiv Digital: Befolkningen 1860-1947
 - o Arkiv Digital: Sveriges Befolkning 19xx
- Kan ha rest från Sverige flera gånger
 - o CD: EMIBAS (2005)
 - o CD: Emigranten Populär (2006)

Hamnarnas passagerarlistor

- Svenska hamnar
 - o CD: Emigranten Populär (2006)
 - o Arkiv Digital: Register Emigranter
 - o EmiWeb – (www.emiweb.eu)
- Danska hamnar
 - o Københavns Politis Udvandrerprotokoller
 - www.udvandrerarkivet.dk/udvandrerprotokollerne
- Norska hamnar
 - o Digitalarkivet (www.digitalarkivet.no)

Immigration i USA

- New York
 - o Castle Garden, före 1892
 - o Ellis Island, nålsöga 1892-1926
- Andra immigrationsplatser
 - o Boston
 - o Kanada (Quebeck och Halifax)
 - o Seattle och Kalifornien
- Undersök rederier, fartyg, annonser, vad det kostade

Passagerarlistor i USA

- www.castlegarden.org (1830-1891)
- www.ellisland.org (1892-1924)
- www.ancestry.com
 - o New York Passenger Lists, 1820-1957
 - o Boston Passenger and Crew Lists, 1820-1963
 - o Florida Passenger Lists, 1898-1963
 - o Border Crossings from Canada to US, 1895-1956
- www.familysearch.org

Passagerarlistor i Storbritannien

- www.ancestry.com
 - o UK, Outward Passenger Lists, 1890-1960
 - o UK, Incoming Passenger Lists, 1878-1960

Folkräkningar - Census

- Gjordes var 10:de år från 1790
 - o 1850 med födelseplats
 - o 1860 fler sökbegrepp
 - o 1880 ganska bra (gratis)
 - o 1900 bäst, mest utförliga, födelse år+mån, kvinnans antal barn
 - o 1910 och 1920 är lite sämre
 - o 1930 och 1940 är de sista tillgängliga
- Finns bl.a. på Ancestry och FamilySearch
- 1940 finns även på Arkiv Digital

Amerikanskt medborgarskap

- Frivilligt att bli amerikansk medborgare
 - o 1900-1930 var 25 % ej amerikanska medborgare
- Tog minst 5 år att bli amerikansk medborgare
 - o 1790-1922 maken automatiskt
 - o 1790-1940 barn automatiskt
 - o Militärtjänst kunde minska väntan
- I Folkräkningarna (Census)
 - o NA (Naturaliserad) = Amerikansk medborgare
 - o AL (Alien) = Inte amerikansk medborgare
 - o PA (Paper) = Ansökt om medborgarskap
- Steg 1: Avsiktsförklaring
 - o Efter minst två år i landet
 - o "Declaration of Intent" eller "First papers"
- Steg 2: Ansökan om medborgarskap
 - o Efter ytterligare tre år i landet
 - o "Petition for Naturalization"
- Steg 3: Utfärdas ett medborgarskapsbevis
 - o När ansökan godkänts
 - o "Certificate of Citizenship" eller "Final Papers"
- Ancestry
 - o Sök > Kortregister
Rubrik = Delstat eller stad, Nyckelord = Natur*
Ta bort boken på "Endast dokument från Sverige"
 - o Exempel:
 - 1) [Ancestry – New York – Natur*](#)
 - 2) [New York, naturaliseringsregister, 1882-1944](#)
 - 3) Sökning – Ida Anderson 1873-08-23
 - 4) [Ida Anderson – Avsiktsförklaring 1934](#)
 - 5) [Ida Anderson – Ansökan 1936](#)

Svenska kyrkoarkiv i USA

- Det var inte obligatoriskt att vara med i en kristen församling
 - o Det kostade att vara medlem
 - o Endast c:a 25% var med i en församling i USA
- Olika församlingar för olika inriktningar
 - o Lutheran, Baptist, Methodist, Missionsvänner
 - o Mormon (Church of Jesus Christ of Latter-day)
- Svenska präster
 - o Gudtjänst enligt svenska ritualer
- Även om man inte var medlem använde man kyrkans tjänster
 - o Dop, vigslar och begravningar noterades
 - Födslar: Records of Baptism
 - Vigslar: Records of Marriages
 - Begravningar: Records of Funerals
- Ancestry
 - o Evangelical Lutheran Church of America
www.ancestry.se/search/collections/swedishamericanchurchgustavus

- ArkivDigital
 - o Land = USA
app.arkivdigital.se/volume-collections?country=4&search=true

Församlingar i USA

- Google Maps (www.google.se/maps)
 - o Zooma in på aktuellt område
 - o Sök på "Church"
 - o Exempel: [Kring Duluth](#)

Kyrkogårdar i USA

- Cemetery eller Graveyard
- Google Maps (www.google.se/maps)
 - o Zooma in på aktuellt område
 - o Sök på "Cemetery"
 - o Exempel: [I Brooklyn](#)
- www.findagrave.com
- www.billiongraves.com

Dödsrunor i USA

- Sök på Google
- Sök på "obituary" + namn + födelseår
 - o Exempel 1: "obituary Wayne Brodine 1916"
[Länk – Sökning](#)
[Dödsruna](#)
- ldsgenealogy.com/newspapers-obituaries/
- www.ancestry.com/search/collections/newspaperobits/

Homestead act

- Infördes 1862 (av Abraham Lincoln)
- Garanterade 160 acre land
 - o Av federal mark, om man byggt hus
 - o Brukat jorden i 5 år, intygat av grannar
 - o Minst 21 år gammal
- Inmutningarna
 - o Registrerades hos "Land Office"
 - o Erhöll ett "Homestead certificate" – äganderätt
- Avskaffades 1976
 - o 1934 var det 10% av hela USA yta

Längd- och arealmått

- 1 mile = 1.609 m
- 1 square mile
 - o = 1.609 x 1.609 m = 2.258.881 kvm = ung 259 ha
 - o = 640 acres
- Acres
 - o 1 Acre = 4.047 kvm
 - o 100 Acres = 40,47 ha
 - o 160 Acres = 64,75 ha

Lantmäteri – Kartor

- US Bureau of Land Mangement
- Sök på Google efter ägarkartor ur "Plat Books"
 - o Sök på county + "historical land maps"
 - o Exempel: Otter Tail county historical land maps
- Ancestry
 - o US Indexed county Land Ownership Maps 1860-1918
[Länk](#) – Exempel [East Battle Lake](#)

Township i USA

- Varken stad, county eller församling
- Två olika typer
 - o Lantmäteriets indelning (6x6 miles kvadrat)
 - o Civilt egen lokal styrning (del av county)

Administrativ indelning i USA

- Federal (hela USA)
- State (delstat)
- County
- City, Town, Borough, Township
- District

Dagens karta

- Google Maps (www.google.se/maps)
 - o Sök på adress
 - o Exempel 1:
Philip Theander bodde 1940 med familj på:
[8233 Woodhaven Blvd, Glemdale, Queens, New York](#)
 - o Exempel 2:
Ida Anderson bodde 1936 på:
[220 East 78th Street, New York City](#)

Mera källor

- US Naturalization Records, 1795-1972
 - o Amerikanskt Medborgarskap
- US Passport Applications, 1895-1925
 - o Passansökningar
 - o Detaljerade uppgifter, foton
- Social Security Death Index
 - o Avlidna amerikaner som under sitt liv haft amerikansk socialförsäkring
 - o Bra sökmöjligheter

Mönstringskort

- World War I Draft Registration Cards, 1917-1918
- World War II Draft Registration Cards, 1942
 - o Bra, detaljerad information
 - o Bra sökmöjligheter

Vital Records

- Certificate of Birth (födda)
- Certificate of Marriage (vigda)
- Certificate of Death (döda)
 - o Bra information
 - o Svåra att få tag på
 - o Vissa delstater finns tillgängliga
 - o Några är gratis

Andra källor i USA

- Svenskamerikanska tidningar
- Kyrkogårdsregister
- Adresskalendrar
- Fastighetsregister
- Röstlängder
- Sociala medier (Facebook etc)

Arkiv och föreningar i USA

- National Archives and Records
- Federal Records Center
- Family History Center
- Family History Library, Salt Lake City, Utah
- Historical Societies (hembygd)
- Genealogical Societies (släktforskning)

Föreningar

- Minnesota Historical Society
 - o www.mnhs.org
- Swedish Genealogical Society of Minnesota
 - o www.sgsmn.org
- Gammelgården (Scandia, Minnesota)
 - o gammelgardenmuseum.org

Facebook

- Steve Dornbos
 - o Facebook-Album: Swedich Roots
- Erik Jaster
 - o Vänner och familjefoton

Tidningar

- www.mnhs.org/newspapers/swedishamerican (gratis)
 - o Svensk-amerikanska tidningar (av mnhs)
- www.newspapers.com (kostar)
 - o 682 miljoner sidor
- chroniclingamerica.loc.gov (gratis)
 - o Kongressbiblioteks digitaliserade tidningar (1777-1963)
- bklyn.newspapers.com (gratis)
 - o Brooklyn Public Library (1809-1963)
- cdnc.ucr.edu
 - o California Digital Newspaper Collection (från 1846)
- nyshistoricnewspapers.org
 - o NewYorks historic newspapers

Andra källor i Sverige

- Dödförklaringar
- Polisunderrättelser
- Sjömanshus
- Förbehåll om svenskt medborgarskap (UD)
- Nationalitetsmatriklar
- Arvsärenden (UD)
- Konsulatshandlingar

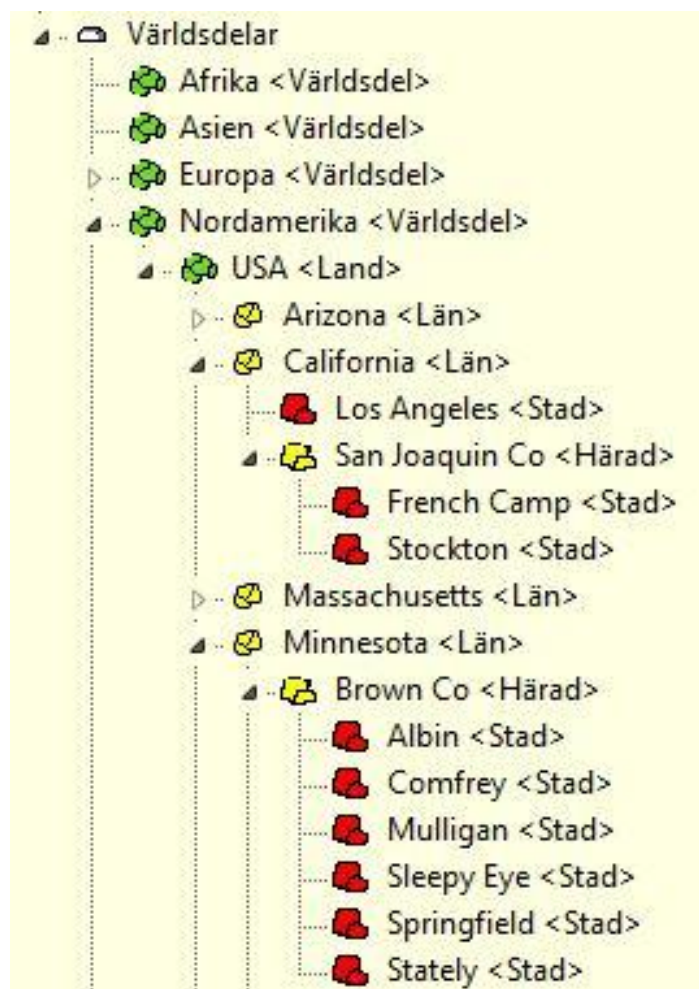
Några länkar i USA

- www.cyndislist.com
- www.ancestry.com
- www.familysearch.org
- www.archives.gov – National Archives
- www.newspapers.com
- www.whitepages.com
- www.findagrave.com

New York?

- Google
 - o Sök på "New York genealogy records"
[Länk](#)
 - o Exempel:
 - 1) [Online New York Death Records, Indexes & Obituaries](#)
 - 2) [FamilySearch: New York Online Records](#)
 - 3) [Ancestry: New York, Genealogical Records](#)
- Ancestry
 - o [New York – Data Collections](#)

Ortsträd för USA

Källträd för emigrantforskning

Militärforskning

DIS Syd, onsdagen den 20 oktober 2021

Militärhistoria

Att läsa om krig

- Böcker
 - o Soldatforska handbok 4 – Lars Ericsson Wolke (2020)
 - o Svenska krig 1521-1814 – Ulf Sundberg (1998)
 - o Böcker av Herman Lindqvist, Peter Englund, m. fl.
- Webben
 - o Hans Högman: Svensk militärhistoria
 - www.hhogman.se/militaria.htm
 - o Nina Ringbom: Historiesajten
 - historiesajten.se/krig.asp?sortering=fran

Organisation och bemanning

Soldater – 1500-talets början

- Inhyrda utländska legosoldater
- Adels ryttere
- Kronans yrkessoldater
- Biskoparnas yrkessoldater
- Flottan: Riksföreståndarens få fartyg
- Bönder – uppbådades vid behov

Gustav Vasa (1523-1560)

- Svenska örlogsflotta
 - o Köp av bemannade fartyg från Lübeck (1522)
 - o Ersattes snart med nybyggda fartyg
- Riksdagsbeslut 1544
 - o Rekrytering av inhemska soldater (på frivillig basis)
 - o Befälen utsågs av kungen
 - o Befälen erhöll gårdar (militiehemman)
- Utbyggd statlig förvaltning
 - o Förbandscheferna skulle redovisa sina kostnader till kungen (bl.a. löneverifikationer)
 - o De äldsta arkivkällorna
- Efterlämnade ett rike med fylld kassakista
 - o Väl rustat

Gustav Vasas krig

- Befrielsekriget (1521-1523)
 - o Stockholms erövring 16-17 juni 1523
 - o Fred 1 sept 1524 i Malmö
- Grevefejden (1534-1536)
 - o Fördrag 29 aug 1537 i Köpenhamn
- Stora ryska kriget (1554-1557)
 - o Fred 2 april 1557 i Novgorod

Erik XIV (1560-1568)

- Embryo till enhetlig rekrytering
- Embryo till skeppsregemente
- 16.000 man ökades till 27.000 (ökat antal utländska legosoldater)
- Duglig armé med professionella officerare
- Flottan störst i Europa (i antal fartyg)

Fler krig under 1500-talet

- Nordiska sju-årskriget (1563-1570)
 - o Fred 13 dec 1570 i Stettin (Älvsborgs lösen)
- Första polska kriget (1563-1568)
 - o Ingen formell fred slöts
- 25-årskriget med Ryssland (1570-1595)
 - o Fred 18 maj 1595 i Teusina
- Kriget mot Sigismund (1598-1599)
 - o Hertig Karl vinner och blir kung – Karl IX

Utskrivningar 1620-1680

- 1619 nytt utskrivnings-system
- Prästen skulle upprätta listor över alla män som fyllt 15 år
- Delades in i 10-mannagrupper (rotar)
- I varje grupp skulle en man väljas ut till militärtjänst
- 1621-1632 skrevs 50.000 män ut

1634 års regeringsform - Arkitekt: Axel Oxenstierna

- 5 centrala ämbetsverk
 - o Krigsrådet (armen)
 - 8 kavallerier och 20 infanterier
 - o Amiralitetet (flottan)
 - o Hovrätten
 - 4 hovrätter
 - o Kunglig Majestäts kansliet
 - o Kammarkollegiet (räkenskaper)
- Lokal statlig styrning – 23 län
 - o Landshövding
 - Generalguvernör resp. ståthållare
 - o Länsstyrelse, som fram till 1971 delades på
 - Landskontor (skatteuppbörd)
 - Landskansli (allmänna ärenden, verkställande)
 - Rotar och rusthåll
 - Regimenten och generalmönsterrullor

Indelningsverket 1682-1901 (yngre)

- Karl XI omorganiserar krigsmakten
- Förutsättning: Reduktionen 1682
 - o då många gods drogs in till kronan
- Militärområden
 - o Kavalleriet (Rusthåll – ryttare, dragoner, husarer)
 - o Infanteriet (Rotar – soldater)
 - o Flottan (Båtsmän)
- Officerare fick gårdar som lön

Del 1. Rusthåll

- Ofta ett större skatte- eller kronohemman
- Ansvarar för en ryttare med häst och utrustning
- Enskilt kontrakt med kronan
 - o Ekonomisk kompensation
- Rusthållaren
 - o Befriad från egen utskrivning
 - o Befriad från grundskatt

Del 2. Indelningen

- Officerarna erhöll ett kronohemman med tillhörande avkastning samt årlig lön (indelning)
- Indelning innebar att man öronmärkte skatt (räntor) för ett visst ändamål, t.ex. som lön
 - o I stället för att samla in skatter på gårdarna och betala löner till officerare (resurserna utnyttjades direkt på platsen)

Del 3. Det ständiga knekthållet

- Kronans avtal med allmogen i ett landskap eller län
 - o Sätta upp ett regemente med 1200 soldater (både i krig och fred)
- Roterings
 - o All jord utom ämbetsmän, officerare, rusthåll
 - o Delades in i rotar med två eller fler hemman
 - Rotebönder
 - o Varje rote skulle svara för en infanterisoldat
 - Med torp, odlingsmark och utrustning

Rotebonde och rusthållare (sammanfattning)

- En eller flera gårdar
 - o Ansvarar för en soldat/ryttare
 - o Själv befriad från utskrivning
 - o Skattelättnad
 - o Soldaten skulle avlönas och ha ett torp med lite mark
- Soldaten/ryttaren
 - o Får ett soldatnamn
 - o Han och torpet får ett nummer i regementet/kompaniet

Några begrepp

- Soldatkontrakt
- Rotetavla
- Syneprotokoll
- Avsked och gratialist
 - o Pension
- Att konservera soldatänkan
- 3-, 4- eller 5-männingsregementen
 - o Reservförband
- Vargeringskarl
 - o Reservesoldat i roten

Generalmönsterrullor

- Generalmönstring var 3:e år normalt på regementets övningshed
- Upprättades i 4 ex:
 - o Krigskollegium (krigsarkivet)
 - o Landshövdingen (landskansliets arkiv)
 - o Regementschefen (regementets arkiv)
 - o De 8 kompanicheferna
- 1885 ersatt med stamrullor

Beväring

- Reservarme
- Infördes 1812
- Utbildning 21-25-åringar
- Kunde mobiliseras under krigstid
- Föregångare till den allmänna värnplikten

Ny organisation 1885

- 31 inskrivningsområden
 - o Anknutna till infanteriregementen
 - o Uppdelade i
 - o 51 bataljonsområden och 188 kompaniområden
- Inskrivningen gjordes per kompaniområde
 - o Värnpliktsnummer NNN KKK/ÅÅ
 - o Stamrullor i 3 exemplar

Allmän värnplikt 1901

- Allmän värnplikt infördes 1901
- 26 Inskrivningsområden
 - o Ersatte de tidigare 31 inskrivningsområdena
 - o Minskades till 21 inskrivningsområden år 1926
- Rullföringsområden (1901-1969)
 - o Kompaniindelningen avskaffas
 - o 3 rullföringsområden per inskrivningsområde
 - o Egna myndigheter (egen arkivbildare)

Värnpliktsnummer

- Utseende: NNN KKK/ÅÅ
 - o NNN = Löpnummer i rullan
 - o KKK = Kompaniområde (1885-1901) resp. Rullföringsområde (1902-1942)
 - o ÅÅ = Året när personen skrevs in
- Stamkort/värnpliktskort
 - o Infördes 1918 (fördes i ett exemplar)
 - o 1953 ersätts inskrivningsnumret av folkbokföringsnummer

Landstormen och hemvärnsmän

- Landstormen (1885-1941)
 - o Äldre åldersklasser
 - o 5-dagars utbildningar
 - o Mobiliserades under världskrigen
- Hemvärnet (från 1940)
 - o Första lokalförsvar
 - o Över 47 år
 - o År 1940 var 90.000 anslutna, som mest 120.000

Militärforskning – Arkiv

Hjälpmedel

- Arkivguider
 - o Riksarkivet, Krigsarkivet, DDSS (Lund)
- Hans Högmans Svenska militärhistoria
- Grill: Svenska Indelningsverket
 - o By > Soldatnummer
 - o By > Regemente > Kompani
- Soldatregistren
- Böcker, CD-Skivor

Arkivhandlingar 1500-talet

- Krigsarkivet
 - o Militieräkenskaper
 - o Arkiliräkningar 1535-1629
- Riksarkivet
 - o Strödda militiehandlingar före 1630
 - o Skeppsgårdshandlingar 1541-1640 (flottan)

- Militära ämnessamlingar (ordnad efter krig)
- Landskapshandlingar (jordeböcker)
- Lilla Älvsborgs lösen 1570
- Riksarkivet i Helsingfors, äldre räkenskapsserien
 - Handlingar rörande krigsväsendet. Krigsfolket.
 - Fogderäkenskaper

Utskrivningshandlingar 1600-talet

- Krigsarkivet:
 - Roterings och utskrivningslängder 1620-1680
- Roteringslängder 1620-1680 (prästens)
- Utskrivningslängder 1620-1680
 - 1 ex till lokala militära befälet
 - 1 ex till Krigskollegium
- Förvaras på Krigsarkivet
- Här finns från 1658 även med Skåne, Blekinge, Halland, Bohuslän, Jämtland

Arkivhandlingar 1700-1800-talen

- Regementsarkiv och Flottans arkiv
- Krigsarkivets generalmönsterrullor
- Landskontorens arkiv
- Handlingar om krigen
- Kartor
- Beväringsrullor
- Garnisonsförsamlingar

GRILL

- Statistisk sammandrag av svenska indelningsverket
- Delar i böckerna
 - Sockenregister
 - 1. Rusthållsregementen (kavalleri)
 - 2. Rothållsregementen (infanteri)
 - 3. Båtmanskompanier
 - 4. Extra rotering
- Officerarna och deras gårdar

GRILL – Regimenten

- Uppdelat i de olika regementen
- Officerarna och deras gårdar
- Förteckning av socknar per regemente
- Kolumner för varje kompani

Leta i GRILL

- Innehållsförteckning
 - Socken > Vilken del och vilken sida
- Sidan i Grill
 - Byar i socknen
 - Soldatnummer per by
 - Vilket kompani och regemente

GRILL - Digitalt

- Arkiv Digital
 - Arkivsökning > Tryckt litteratur
 - 5 delar
- Digitala forskarsalen (RA)
 - sok.riksarkivet.se/grill
 - Sökbar databas
 - Sök på by eller socken

Mera

- Centrala soldatregistret
 - o www.soldatreg.se
- Krigsarkivets kartor
 - o www.riksarkivet.se/krigsarkivets-kartor-och-ritningar

Riksarkivet

1500-talet – Knektar och sjömän

- Krigsarkivet: Militieräkenskaper 1537-1827 (NAD: [SE/KrA/0455](#))
- Riksarkivet: Strödda militiehandlingar före 1631 (NAD: [SE/RA/5104](#))
- Krigsarkivet: Arkiliräkningar 1535-1629 (NAD: [SE/KrA/0026](#))
- Riksarkivet: Skeppsgårdshandlingar 1540-1640 (NAD: [SE/RA/51308](#))
- Riksarkivet: Riksarkivets ämnessamlingar, Militaria (NAD: [SE/RA/754](#))

1500-talet – Jordeböcker och skattelängder

- Riksarkivet: Landskapshandlingar 1530-1630 (NAD: [SE/RA/5121](#))
- Riksarkivet: Älvsbogs lösen 1571 (NAD: [SE/RA/5116](#))
- Riksarkivet: Älvsbogs lösen 1613 (NAD: [SE/RA/5117](#))

1600-talet – Utskrivningar

- Krigsarkivet: Roterings- och utskrivningslängder 1608-1729 (NAD: [SE/KrA/0025](#))
- Riksarkivet: Kammarkollegiet Indelningsverket för armén.
Utskrivnings- och roteringslängder 1630-1737 (NAD: [SE/RA/522/10](#))
- Krigsarkivet: Flottans arkiv, Rullor 1635-1915 (NAD: [SE/KrA/0503/036](#))

1682-1901 – Indelningsverket

- Krigsarkivet: Generalmönsterrullor 1660-1887 (NAD: [SE/KrA/0023](#))
- Lunds Landsarkiv: Malmöhus läns landskontors arkiv (del 2) 1717-1952 : GI
Försvarsverket och krigsmakten (NAD: [SE/LLA/10899-2/GI](#))
- Krigsarkivet: Kronobergs regemente 1663-1997 (NAD: [SE/KrA/0121](#))
- Krigsarkivet: Skånska husarregementet 1658-1927 (NAD: [SE/KrA/0165](#))
- Krigsarkivet: Flottans arkiv, Rullor 1635-1915 (NAD: [SE/KrA/0503/036](#))

Arkiv Digital

Tryckt litteratur

- Grill - Statistiskt sammandrag af Svenska Indelningsverket

Regementen

- Generalmönsterrullor för de regementen som funnits
- Rullor 1620-1723
- Stamkort för värnpliktiga inskrivna cirka 1902-1950
- Meritförteckningar 1614-1903
- Meritband 1757-1883 (från arméns pensionskassas arkiv)
- Rullor över gratialister m.m. (ingår i Krigskollegium Krigsmanshuskontoret)

Flottan

- Flottans rullor 1635-1915
- Båtsmanskontrakt 1781-1896
- Båtsmansrullor (slutet av 1800-talet)
- Skeppsmönsterrullor 1689-1873
- Flottans meritförteckningar
- Flottans pensionskassas rullor

Yrken, arbete och socialt liv

DIS Syd, onsdagen den 27 oktober 2021

Statistik

Befolkningsstatistik

- Organisationer
 - o Tabellverket 1749-1859
 - Sockenpräster var 3:e år sammandrag över befolkningen
 - o SCB från 1859
- Modern statistik
 - o www.scb.se/hitta-statistik
- Historisk statistik
 - o www.scb.se/hitta-statistik/aldre-statistik/kallor/befolkning

Befolkningsstatistik - sammandrag

- [Historisk befolkningsstatistik 1720-1967](#)
 - o Sid 43 – Administrativ indelning 1866-1967
 - o Sid 44 – Folkmängd 1749-1855
 - o Sid 49 – Folkmängd länsvis 1749-1967
 - o Sid 61 – Folkmängd i rikets städer 1800-1890
 - o Sid 68 – Folkmängd efter ålder 1750-1967
 - o Sid 69 – Folkmängd efter kön och civilstånd 1750-1967
 - o Sid 81 – Befolkning efter stånd och sysselsättning 1815 och 1845
- Vidare: Hushåll, befolkningsförändringar, giftermål, fruktsamhet, dödlighet, ut- och invandring, kroppslängd

Historiskt lexikon

- Historiskt-geografiskt och statistiklexikon över Sverige
 - o Utgivet i 7 delar 1859-1870
 - o www.runeberg.org/hgsl

På landet – 1810-talet

Burlövs socken - 1815

- Beskrivning till Skånska rekognosceringskartan
 - o Länsstyrelsen: [Skånska rekognosceringskartan](#)
- Folkmängd 883 personer
- 2700 tunnland öppen jord
 - o $\frac{3}{4}$ besås, avkastning 6-9 per kornet
 - o Vete, korn, havre, blandsäd, ärtor, potatis
- 250 hästar, 200 oxar, 150 kor, 130 ungboskap, 300 får
 - o Redovisat av pastor Lars Frost i Burlöv
- 30 mantalshemman i 5 Byar
 - o Burlöv, Arlov, Tågarp, Åkarp och Sunnanå
- Kyrkan låg i Burlöv
- Delat mellan 2 härader
 - o Bara härad (Burlöv, Arlov, Tågarp, Åkarp)
 - o Oxie härad (Sunnanå)
 - o Sege å utgjorde gränsen

Åkarps by i Burlövs socken

Åkarps by – 1814

- Knappt 200 personer
- 12 gårdar på 9 mantalshemman
 - o Skatte arbetshemman under Alnarps Kungsgård
 - o Gjorde dagsverken på Alnarp Kungsgård
 - Som en del av skatten
- 8 gatuhus
 - o Flera av dem var byggda av Alnarp Kungsgård
 - Många husmän som arbetade åt Alnarps Kungsgård
- Vanning, smedja och plats för tvätt
- Ingen skog
 - o Man fick köpa virke utifrån
- Vid Lundvägen
 - o Åkarps mölla och ett vördshus
- Kyrkan fanns i Burlöv
- Enskiftet genomfördes 1814

Åkarps by – innevånare 1814

- Knappt 200 personer
- Burlöv AI:2 (1814-1818) Bild 730-940: [v106289a.b730](#)
- 12 åbor med familjer, barn, drängar, pigor
 - o Och den äldre generationen
- Militär (med familjer)
 - o Rotesoldat Rasmus Färdig
 - o Karabinjär Hans Carlquist
 - o Roteknektar Mårten Mathisson och Anders Åberg
 - o Avskedade artilleristen Hans Lindstedt
- Många husmän som bl.a. arbetade åt Kungsgården
- Fäherde Bengt Larsson
- Sockenskomakare Nis Asmusson med lärling
- Skräddare Sven Simonsson
- Pär Nilsson, genantborgare i Lund

Åkarps by - utveckling

- Skola och fattighus i byn
- Gårdarna friköpta från arbetstvänet 1831
- Tegelbruk 1850-1935
- Järnväg och järnvägsstation 1856
- Hvilans folkhögskola grundades 1868
 - o Var från 1822 inackorderad i krogen vid Lundavägen
- Telestation vid järnvägen
- Andelsmejeri 1880
- Lantmannaskola 1887
- Polisstation 1909 – Brandstation 1926
- Municipalsamhälle 1914-1958
- Vattenverk
- Expropriation för två motorvägar (1950/1970-talen)
- Idag ett villasamhälle med drygt 6.000 innevånare

På landet

Mera på landet

- Gårdar, byar, socknar, kyrkor, härader
- Präst- och klockarboställen, nämndemän
- Torp, backstugor, fattighus, skolor
- Kungsgårdar, slott, storgårdar, statarlängor
- Vägar, sjöar, vattendrag, broar, sjöfart, fiskelägen, fiskare
- Skog, skogsarbetare, berg, stenbrott, gruvarbetare
- Militären, boställen, soldat/båtmanstorp
- Länsman, fjärdingsmän, poliser, tingsställen, häkten
- Lanthandel, marknader, lantbrevbärare
- Skomakare, skraddare, vagnmakare, barnmorskor
- Mejerier, tegelbruk, sågverk, brännerier
- Nykterhetsföreningar, fackföreningar
- Hälsobrunnar, festlokaler, bya-/bonnagillen, spelemän
- Sedvänjor, traditioner, normer, social kontroll

Städerna

Största städer år 1800

Stockholm	75 517
Göteborg	12 804
Karlskrona	10 166
Norrköping	9 089
Gävle	5 410
Uppsala	5 105
Falun	4 791
Uddevalla	4 081

Malmö	3 962
Landskrona	3 827
Visby	3 730
Örebro	3 267
Kalmar	3 253
Karlshamn	3 170
Lund	3 086
Västervik	2 985

Städer på 1800-talet

År	Antal	Befolkning	%
1800	84	228 837	10%
1850	88	352 247	10%
1870	91	540 743	13%
1900	94	1 104 884	22%

Begreppet stad

- Stad har alltsedan forn- och äldre medeltiden varit
 - o ett juridiskt begrepp för en samhällsform som specificerat sig på hantverk och handel
 - o som genom kungliga privilegier fått en egen förvaltning

Städerna

- Statens styrning – stadsprivilegier (historiskt)
- Stadens styrning
 - o Egna lagar på medeltiden (stadslag)
- Borgerskapet
- Hantverkare, handel och industri
 - o Skråväsen (avskaffades 1846)
- Försvann som juridiskt begrepp 1971 (kommun)

Skråväsendet

- Organisation för de borgare som var hantverkare
 - o Framstod under senmedeltiden
 - o 1669 resp. 1720 års skråordning
 - o Avskaffades 1846
- Varje hantverksyrke hade sin förening (skrå, ämbete)
 - o Monopol inom deras hantverk
 - o Borgerlig tunga (skatt från stadens borgare)
 - o Privilegierna var ärftliga

1720 års skråordning

- Kommerskollegium ville avskaffa skråväsendet
- Lättare att erhålla burskap och bli mästare
- Änkor kunde driva vidare sin makes verksamhet
 - o Fram till sitt omgifte
- Kvinnor garanterades rätt att bedriva verksamhet
 - o Kontingentborgare (skatt till magistraten)
 - o 1734 års lag gjorde kvinnor omyndiga, men de fick ofta dispenser för att utöva yrken och handel av försörjningsskäl

Komplettering 1810

- Varje icke gift kvinna fick oinskränkt tillstånd att bedriva alla för kvinnor socialt accepterade hantverk och handelsverksamheter utan krav på formell utbildning
 - o Bildningskraven kvarstod för män
 - o Sömmerskor, skomakare, handsmakare, lin- och strumpvävare, knapp- och snörmakare, bröd- och sockerbagare samt försäljning av all kramhandel
- Skråna förbjöds jaga bönhasar, dvs. hantverkare utanför skråna (fastslogs 1820)

Kvinnor – Kompletteringar

- 1819 fick kvinnor sälja sina trädgårdsprodukter (frukt och grönsaker) inom staden på samma sätt som trädgårdsmästarskråets medlemmar
- 1821 fick kvinnor rätt att framställa slipat glas
- 1832 fick kvinnor rätt att tillverka metallarbeten
- Senare även rätten att framställa lack, luktvatten, pomador, blanksmörja, tvål, parfymer, balsam, livsmedel, sirap, choklad, sodavatten och lemonad

Fabriks- och hantverksordningen 1846

- Skrånas rättigheter avskaffades
- Näringsfriheten utvidgades
 - o Rätten att idka fabrik – Yrken inom manufakturer hänfördes nu till fabrik
- Hallrätten avskattades
 - o Specialdomstol över fabriker och manufakturer
 - o Magistraten övertog dess jurisdiktion
- Skråna omvandlades till hantverksföreningar
 - o Granska yrkeskompetens
- Man måste ansöka näringstillstånd hos magistraten
- Gå lärling, avlägga mästarprov, ansöka om burskap
 - o Förbudet mot att bedriva flera hantverk försvann
- Myndiga kvinnor fick rätten att fritt ansöka och bedriva ett hantverksyrke utan burskap
- Giftna kvinnor fick det också, med makes tillstånd

Fattigvårdsstyrelse i Malmö – Arkiv Digital

- AD: [Fattigvårdsstyrelsen i Malmö 1806-1957](#)
 - o Rullor över understödstagare (1806-1911)
 - o Tjänstemännens dagböcker (1885-1918)
 - o Matriklar över fosterbarn (1870-1925)
 - o Toffelrullor (1884-1936)
 - o Arbetsinrättningen
 - Liggare över intagna (1833-1924)
 - Journal över kroppsjuka resp. sinnessjuka
 - Sjukhusliggare

Fattigvårdsstyrelse i Malmö

- Fattigskatter (uttaxerades av magistraten)
- Ordnad fattigvård från 1806
 - o Varje rote fick en fattigförsörjningsdirektör (8 st)
 - o *Fattigförsörjnings- och arbetsinrättningsdirektionen*
- Mönstring två gånger om året av de fattiga
 - o Klass 1: Oförmögna arbete, hade inte egen bostad
 - o Klass 2: Oförmögna arbete, hade egen bostad
 - o Klass 3: Borde kunna förtjäna halva uppehållet
 - o Klass 4: Kunde arbeta fullt, men ej tillräcklig
- Ett fattighus var byggt 1803 för 80 personer
- Arbetsinrättning 1807 i kvarteret Gråbröder
 - o Tidigare Kronobarnhus
 - o Taxa hur arbete i arbetsinrättningen skulle betalas
 - o Fattigfogde förde räkenskaper
- 1847 första tryckta reglementet för fattigvården
- Många organisatoriska förändringar i kretsar och distrikt
- Från 1868 namnrullor över understödstagarna
- 1899 infördes manliga och kvinnliga avdelningar
 - o Uppdelade i friskförsörjning och sinnessjuka
- Nykterhetsnämnd
- 1913 inrättades barnupptagningsanstalten
- 1927 ålderdomshem vid Värnhem
- 1928 Malmö gamla asyl
- Fattigvårdens centralregister från 1918

Städer – källmaterial

- Kyrkoarkiv – Domkapitlets arkiv – Magistratens arkiv – Domstolsarkiv
- Skråarkiv – Fattigvårdsarkiv – Skolarkiv – Tullarkiv – Sjömanshus
- Poliskammare (utvandringslistor)
- Polis – Häkten och Fängelser – Barnhem och Barnhus – Hospital
- Inskrivningsdomaren i Malmö (fastighetsböcker)

Adoption

Adoptionsinstitutet infördes i svensk lag 1917. Sedan 1959 är alla adoptioner starka. Det innebär att de juridiska banden mellan adoptivbarnet och den biologiska släkten bryts och att adoptionen inte kan återkallas.

Egna källor och sekundära källor

DIS Syd, onsdagen den 10 november 2021

Fysiska och digitala källor

Fysiska källor – Allmänna

- Byggnader, fastigheter, mark, vägar, anläggningar
- Ruiner, arkeologiska fynd, hembygdsföreningar
- Gravstenar
- På arkiv, museer, bibliotek, myndigheter
- Tidningar, böcker
- På företag, andra föreningar

Fysiska källor – Egna

- Dokument, avskrifter, släktutredningar
- Saker, arvegods, minnessaker, tavlor, konst
- Album, fotografier
- Brev, böcker, tidningsurklipp

Digitala källor – Allmänna

- Offentliga
 - o Riksarkivets forskarsal, Lantmäteriet, Myndigheter
- Abonnemangsbaserade tjänster
 - o Arkiv Digital, Ancestry
- Webbaserade sökbara databaser
- Anbytarforum, föreningar
- Släktträd på nätet
- Sociala medier

Digitala källor – Egna

- Egna fotografier, video eller ljudinspelningar
- Skannat/digitaliserat eget material
- Nerladdat material
- Beställt material
- CD-skivor
- Erhållit från andra forskare
- DNA-tester

Primära, sekundära och osäkra källor

Sekundära källor – Exempel

- Avskrifter
- Databaser, register
- CD-skivor
- Böcker, hembygdstidningar
- Brev, vykort
- Gravstenar

Osäkra källor – Exempel

- Sociala medier
- Släktträd på nätet
- Andras forskning, släktutredningar
- Webbssidor
- Intervjuer, ”släkten sa”
- Dagstidningar
- Anbytarforum

Glöm inte – Exempel

- Skatteverket
- Museer
- Hembygdsföreningar
- Släktforskarföreningar

Släktforskningstjänster – Exempel

- Riksarkivet, Arkiv Digital och Lantmäteriet
- Ancestry, FamilySearch och MyHeritage
- KB digitaliserade dagstidningar
- Centrala soldatregistret, Blekinge båtsmansregister
- ddss.nu, Släktdata, EmiWeb
- Släktforskarförbundets Anbytarforum
- Sociala medier, Google, Birthday.se och Hitta.se

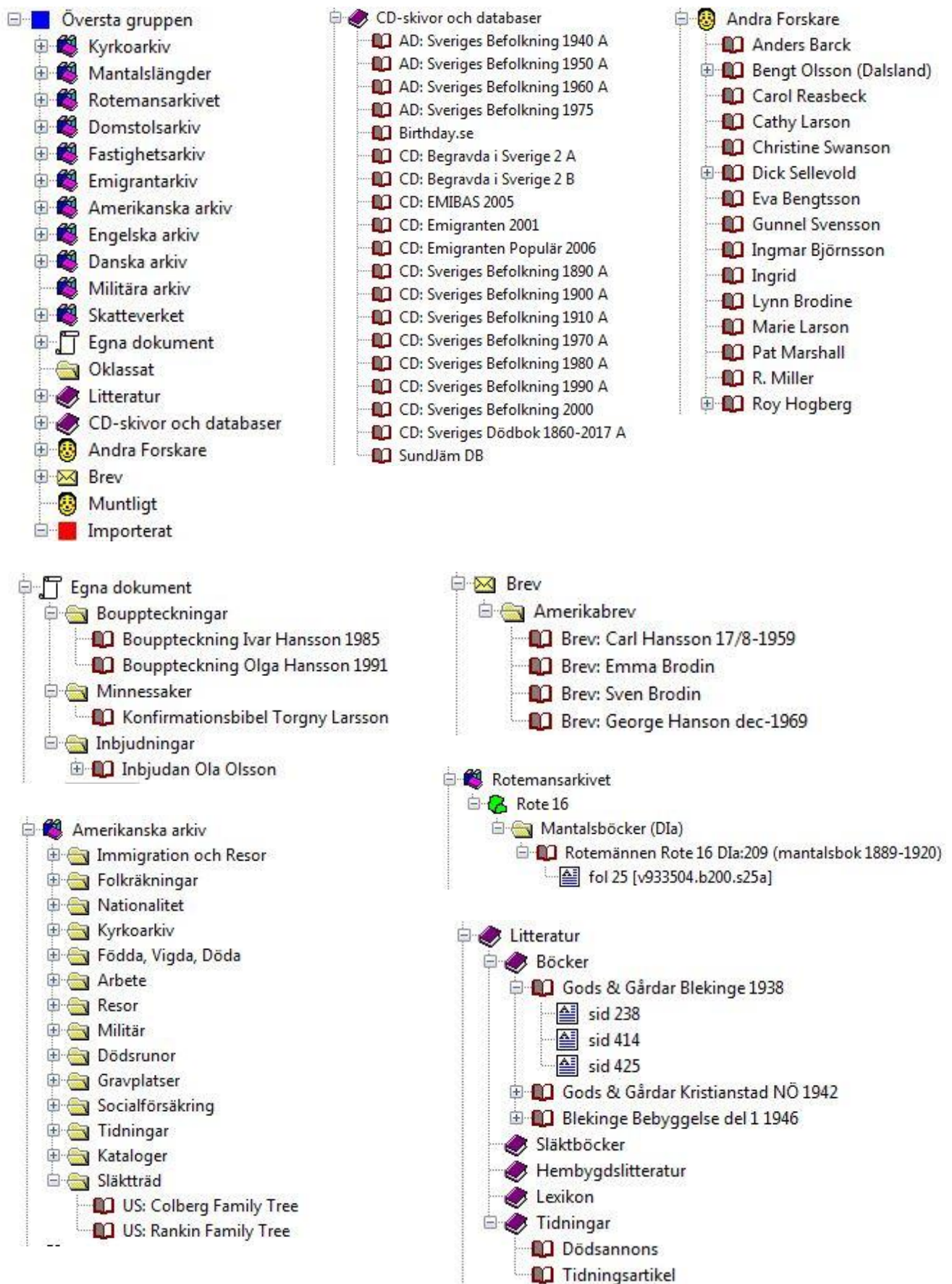
Sociala medier – Exempel

- Facebook
 - o Släktingars vänner
- Facebook-grupper - Exempel
 - o Släktforskning
 - o Släktforskning för noviser
 - o DNA-Anor
 - o Skånska rötter
 - o Swedish American Genealogy Group

Några tips

- Böcker
 - o Michael Lundholm: Källkritik och källhänvisningar – [Rötterbokhandeln](#) (Sveriges Släktforskarförbunds handbok nr 11)
- Länkar
 - o www.rotter.se/faktabanken/portrattfynd (Rötters porträttfynd)
 - o www.portrattarkiv.se (Svenskt Porträttarkiv)
 - Använd Gedcom-fil för att få förslag på porträtt
 - o [Hitta i KB digitaliserade tidningar](#)
 - o [Sida med process för källanalys](#) (engelska)
 - o [Disgens handledning om källor](#)

Disgens Källträd - Exempel

Att presentera och bevara sin släktforskning

DIS Syd, onsdagen den 17 november 2021

Presentationsform

- Analogt ursprung
 - o Klippa/klistra/textat
 - o Målade släktträd/handritat
- Digitalt ursprung
 - o Digitalt registrerat släktdata
 - o Alla dokument, foto, media i digital form
 - Man behöver skanna/digitalisera eget material
 - o Presentation skapas med dataprogram

Registrera och digitalisera

Registrera – strukturerat

- Manuellt och/eller i ett släktforskningsprogram
- Organisera ditt material
- Bestäm dig för en struktur i det du registrerar
 - o Vad och hur du registrerar varje händelse/berättelse
- Skilj på fakta, tolkningar och hypoteser
 - o Använd trovärdiga källor
 - o Ange källhänvisningar (fullständiga)
- Registrera mycket – presentera urval

Registrera – Var tydlig

- Ange fullständiga och entydiga benämningar
 - o På orter, gårdar, källor, personer
 - o Inte Åkarp – utan Åkarp, Burlöv, Malmöhus län
 - o Inte CI:6 – utan Burlöv (M) CI:6 (1817-1859)
- Tänk på den som skall läsa det om flera år
- Om du anger Ola Olsson i en text, försök ange bättre vilken det är av alla Ola Olsson.

Digitalisera

- Fotografera, filma, spela in
 - o Digitalisera (skanna, etc)
 - o Eget material i fysiskt form
- För att
 - o Bevara digitalt
 - o Ha med i presentationer

Presentera och bevara

Presentera/spara

- Vad = Innehåll
 - o Vad vill jag presentera och spara
 - o Redigering, utseende, struktur
- Hur = Format
 - o Analogt
 - o Digitalt
- Var = Plattformer
 - o Var och för vilka

Analoga format

- Skrivet/noterat eller tecknat/ritat för hand
 - o T.ex. ritade eller målade släktträd
- Utskrifter från dataprogram
 - o Ansedlar, antavlor/stamtavlor i textformat
 - o Grafiska släktträd i olika format
 - o Sammanställningar gjorda i Word, Excel eller Powerpoint
- Släktböcker/fotoböcker med bild och text
 - o Enklare för utskrift/tryckning, t.ex. i A4-format
 - o Publicerade tryckta släktböcker

Släktböcker – Innehåll

- Text, bilder och bildtexter
- Grafiska släktträd och annan grafik
- Kapitel- och sidnumreringar
- Innehållsförteckning
- Förord/Ingress
- Register (Personer, orter) – Källförteckning

Digitala plattformar

- Datorer, dataprogram och databaser
- Externa digitala minnen
- Internet
 - o Molntjänster
 - o Publiceringstjänster
- Mobila enheter (surfplattor, smarttelefoner)

Dataformat

- Dataprograms lagringsformat
 - o Kallas för Fil-format
 - o Släktforskningsprogram har egna dataformat
 - o Word, Excel och Powerpoint har egna format
 - o Flera olika format för bild-, video- och ljud-filer
 - o Text-filer finns i olika format
 - o Webbssidor har egna format
 - o XML (utbytesstandard mellan databaser)
- Databaser

Neutrala format (standards)

- Gedcom
 - o Standardformat för släktdata
 - o Täcker inte alla funktioner i släktforskningsprogrammen
- Presentationsformat
 - o PDF (Portable Document Format)
 - o HTML (HyperText Markup Language)

GEDCOM (textformat)

- Exportera till Gedcom
- Importera i andra program
 - o På din egen dator
 - o På mobila enheter (surfplattor, telefoner)
 - o Till program/tjänster på Internet
 - Ancestry, MyHeritage, TribalPages, DNA-siter etc
 - o Visa eller gör utskrifter där
 - o Dela med andra
- Man kan även skicka Gedcom-filen till andra

PDF (utskriftsformat)

- Skriv ut till PDF (även från andra program)
 - o Lagras som PDF-fil (även stora format)
 - o Kräver PDF-skrivare i din dator (gratis)
- Kopiera till mobila enheter (surfplattor, telefoner)
- Skicka till andra
 - o Vanliga mailprogrammet
 - o Det finns tjänster för att överföra större filer
- Dela via molntjänster
 - o Google-Drive, Dropbox, Facebook, etc

HTML (webbsidor)

- Exportera till HTML
 - o Finns i de flesta program
 - o Sidorna sparas i en egen mapp (som du väljer)
- Kan sparas på USB, DVD eller andra externa minnen
 - o Kan ges till andra
- Ladda upp på Internet
 - o Kräver tillgång till plats på domän
 - Man kan ha det via sin internetleverantör
 - o Eget webbhotell (t.ex. one.com)

Eget material

- Förvara i lådor (mörkt)
 - o Foto, album, filmer, ljudinspelningar
 - o Brev, vykort, handlingar – Släktutredningar, tidningsurklipp
- Scanna, fotografera, digitalisera
- Dokumentera
 - o Sätt namn på fotografier
 - o Gör sammanställningar
 - o Skriv berättelser/artiklar

Digital förvaring

- Vad
 - o Allt släktforskningsmaterial du har
 - Scannat material
 - Egna skapade dokument
 - Det du registrerat i något program (säkerhetskopior)
- Var
 - o Externa minnen
 - o Molntjänster
- I vilken form
 - o Använd standardformat (som kan överleva)
 - Gedcom-filer
 - Scannat material i TIFF eller JPG
 - Dokument i olika format – även i PDF
 - Utskrifter i PDF
 - o Säkerhetskopior från program
- Förvara även
 - o Installationsfiler för program du använder
 - o Utrustning för att läsa gamla format

Bevara hos DIS

- DIS-Arkiv
 - o Deponera ditt släktforskningsmaterial, lagrat på datamedia
 - o När och på vilket sätt materialet får användas bestämmer du i ett avtal med DIS.
 - o www.dis.se/dis-arkiv

PAPPER - rekommendationer

- Riksarkivets riktlinjer och rekommendationer
 - o <https://riksarkivet.se/Media/pdf-filer/Pappershandlingar.pdf>
 - o Hur statliga dokument skall framställas och förvaras
 - o Grunderna för detta är gällande Arkivlag
- Utskrift bör göras på arkivbeständigt papper
 - o enkelsidig utskrift (inte på båda sidorna)
 - o ofärgat papper
 - o format ur A-Serien (t.ex. A4)
 - o pappersvikt minst 80
- Beständighet
 - o Skrift med tusch har god beständighet
 - o Tryckt material med tryckfärger har god beständighet
 - o Svart-vit utskrift säkrare än utskrift i färg
 - Färger kan förändras med tiden
 - o Utskrift med laserskrivare är mera beständig än utskrift med torr eller flytande toner
- Förvaring
 - o Utskrifter bör förvaras
 - Mörkt
 - Speciella arkivkartonger
 - Rätt luftfuktighet
 - o Riksarkivet har även riktlinjer för förvaring av
 - CD/DVD
 - Minnesenheter – Andra digitala minnen

Disgen Länkar

- [DIS-Träff 210505: Utskrifter](#)
- [YouTube: Bilder i Disgen](#)

Dela med dig

- Publicera
- Ge utskrifter till släktingar
- Ge kopior till barn och barnbarn
- Släktträffar
- Släktforskarföreningar
- Hembygdsföreningar
- Donera

Upphovsrätt

- Skyddad i Svensk lag (och internationell lag)
- För det som är resultat av kreativt skapande
 - o Text, bilder, musik, konst, film
- Uppstår automatiskt vid skapandet
- Speciella regler för fotografier
- Består av två delar
 - o Att göra kopior och publicera för allmänheten (ekonomisk)
 - o Att bli namngiven och respekterad (ideell rätt)

Publicering – tänk på

- Publicera inte
 - o Nu levande personer (GDPR)
 - o Känslig eller kränkande information (Dataskyddsförordningen)
- Fotografier
 - o Kolla vem som äger fotografiet
 - Fotografen äger ofta rätten länge
 - o Fråga om tillstånd att använda fotot
 - o Ange alltid fotograf eller vem som äger
- Social media
 - o Mister inte upphovsrätt men ofta ensamrätten till din information

Några länkar om upphovsrätt

- Svenska fotografers förbund – Tio frågor om lag och rätt
 - o www.sfoto.se/juridik/tio-fragor-om-lag-och-ratt/
- Internetstiftelsens öppna digitala lärresurs – om upphovsrätt
 - o digitalalektioner.se/lar-dig-mer-om-upphovsratt/
- Riksarkivet om upphovsrätt - www.riksarkivet.se/upphovsratt
- Upphovsrättslagen 1960:729 - www.lagen.nu/1960:729

Exempel

- Artikel i en hembygdstidning, redigerad med text och bild
- Fotobok
- Handmålat släktträd (c:a 2x2 meter)
- Foto med inmonterade namn
- Foto med extra Word-dokument med förteckning av personerna på bilden
- Samtavla i textformat (Disgen)
- Grafisk antavla
- Släktmatrikel (Disgen)
- Grafisk familjediagram (Min Släkt)
- Grafiskt diagram i timglasformat (Genney)
- Grafiskt cirkeldiagram (Släkten)
- Grafiskt cirkeldiagram 180 grader (TNG)
- Designat diagram, 5 generationer (Tribal Pages)
- Hemsidor, inklusive Google Maps (Disgen)
- Presentation av släktleden på en gård (Powerpoint)

Exempel – del 2

- Organisation av skannade foton i mappar
- Förteckning av foto i ett album
- Exempel på film från 1958
- Uppladdning av släktträd på DNA-site (via Gedcom-fil)
- Uppladdning av släktträd till Ancestry.se (via Gedcom-fil)

Databaser och sökbara register

DIS Syd, onsdagen den 24 november 2021

Register – Databaser

Register och databaser

- Ett register är en uppsättning poster, där varje post innehåller data om en viss sak, t.ex. en person, en artikel eller en kund. Exempel: Namn, Född, Ort, Källa.
Samma ort eller källa kan förekomma i många av posterna.
- I en databas är informationen uppdelad i ett flertal skilda tabeller, t.ex. en tabell för person, en för orter, en för källor. Varje person, ort och källa registreras bara en gång. Istället sker länknings mellan de olika tabellerna, för att sammanställa information om t.ex. en person.
- Disgen innehåller idag 32 dylika tabeller: t.ex. Personer, orter, källor, hänvisningar, flaggor, relationer och kopplingar, språk, notistyper, typ av ort och län.

Register/databaser med sökning på namn

Sveriges befolkning – CD

- Sveriges Släktforskarförbund – CD/DVD
 - o 1880, 1890, 1900, 1910
 - Efternamn, förnamn, födelseår, yrke, födelseort, boendeort
 - o 1970
 - Även exakt födelsedatum och gatuadress
 - o 1980
 - Även fastighetsbeteckning
 - o 1990, 2000
 - Även kön, civilstånd och datum för civilståndsändring
- Innehåller även:
 - o Vilka som bor på samma adress
 - o Vilka som bor i samma fastighet
 - o Datum för giftermål och skilsmässa (1990, 2000)
 - o Datum man blev änka/änkling (1990, 2000)

Sveriges befolkning – Arkiv Digital

- Sveriges befolkning 1940, 1950, 1960, 1975, 1985
 - o Utdrag ur mantalslängder
- Stockholms befolkning 1945
- Befolkningen i Sverige 1820-1947 (BIS)
 - o Ur husförhörlängder och församlingsböcker

Folkräkningar – Riksarkivet

- 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910 och 1930
- Sökbegrepp:
 - o Förnamn, efternamn, födelseår, födelseförsamling, land
 - o Hemförsamling och län, hemort
 - o Yrke, kön, civilstånd, förälders efternamn
- Olika sorteringsmöjligheter

Sveriges dödbok 1860-2017 (eller 1830-2020)

- Sveriges Släktforskarförbund – CD/DVD
- Sökbegrepp
 - o Efternamn, förnamn och yrke/titel
 - o Födelsedatum/personnummer, kön, civilstånd och ålder
 - o Dödsdatum och datum för civilståndsändring
 - o Födelseort, dödsort, adress
 - o Post-ID

Begravda i Sverige 2

- Sveriges Släktforskarförbund – CD/DVD
- Sökbegrepp:
 - o Förnamn, efternamn, födelsedatum och yrke/titel
 - o Död-/begravningsdatum, dödsort, begravningsort
 - o Begravningsplats (t.ex. kyrkogård)
- Innehåller även:
 - o Gravens plats på kyrkogården, kista/urna, upplåtelseid
 - o Vilka övriga i samma grav

EmiBas 2005 – CD

- Svenska Emigrantinstitutet och Sveriges Släktforskarförbund – CD/DVD
- Ur flyttningslängder och husförhörlängder (före 1895)
 - o Totalt 1.093.689 poster
- Sökbegrepp:
 - o Förnamn, efternamn, kön, civiltillstånd och titel
 - o Födelsedatum och födelseort
 - o Utvandringsdatum och destination
 - o Fritextsökning

Emigranten populär 2006

- Sveriges Släktforskarförbund – CD/DVD
- Ur svenska passagerarlistor
- Sökbegrepp:
 - o Förnamn och efternamn
 - o Församling och utresedatum
- Innehåller även:
 - o Ålder, kön, yrke, utresehamn, medåkande, destination, källkod
- Sökbart även i Ancestry.se
- Databaser:
 - o EmiHamn: Passagerarlistor från Göteborg, Hamburg, Helsingborg, Kalmar, Köpenhamn, Malmö, Norrköping och Stockholm (1,4 miljoner poster)
 - o EmiPass: Passinnehavare 1783-1860 (16.000 poster)
 - o EmiSal: Svenska Amerikalinjen 1915-1950 (242.000 poster)
 - o EmiSjö: Sjömän kring Göteborg – rymt utomlands (17.000 poster)
 - o EmiLarsson: Emigrantagents brevsamling (62.000 poster)
 - o EmiVasa: Medlemmar i Vasaorden (58.000 poster)
 - o EmiBas från Göteborg och Värmland (178.000 poster)

Emigration – flera databaser

- Arkiv Digital
 - o Svenskar i USA 1940
 - o Emigrantregister (ur polismyndigheternas)
 - Passagerarlistor, 1,5 miljoner poster
- EmiWeb
 - o www.emiweb.se (abonnemang)
 - o Sökning i många svenska och utländska databaser

Riksarkivet – Databaser

- Sjömanshus
 - o Sökbegrepp:
 - Förnamn, efternamn, födelseår, födelseförsamling
 - Hemförsamling, befattning/yrke, mönstringsort, sjömanshus
 - Fartyg, kapten, redare, destination
 - o Olika sorteringsmöjligheter
 - o Innehåller även:
 - Inskrivningsnummer, lön, påmönstring/avmönstring
 - Fartygets registerton
- Frigivna straffarbetsfångar
 - o Sökbegrepp:
 - Förnamn, efternamn och födelseår
 - Födelseort och län, hemort och yrke
 - Fängelse och brott
 - o Innehåller även:
 - Avtjänade straff, dömande myndighet, tidsperiod i fängelse
 - Hårfärg, skägg, ögon, näsa, mun, hy, längd kroppsbyggnad
 - Fotografi
- Personregister över skrivelser till Kungl. Maj:t
 - o 1640-1840
 - o Sök: Förnamn och efternamn
- Krigsarkivets porträttsamling
 - o 18.000 bilder
 - o Sök: Förnamn, efternamn och armén/flottan
 - o Uppgifter: Födelseår och dödsår

Arkiv Digital hemsida

- Släktforskning > Sökbara register
 - o Vigsjar i Skåne (fram till drygt år 1800)
 - o Frigivna fångar (fotografier)
 - o Glädjeflickor i Malmö 1874-1902
 - o Klockaremål i Lundsstift 1680-1891
 - Klockarens skrivelser till biskopen i Lund
 - o Bouppteckningar (delar av Skåne)

Arkiv Digital – Sökbara register

- Födelse-, vigsel- och dödsregister
 - o Hela Kronobergs län (KGF)
 - o En del församlingar i Södermanlands, Blekinge, Jämtlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Norrbottens, Stockholms och Västernorrlands län
 - o Födda och vigda 1800-1840 för samtliga län
- Bouppteckningsregister
 - o En hel del härads- och rådhusrätter
 - o 6,2 miljoner sökbara poster
- Värnpliktskortsregister
 - o För de som mönstrade 1902-1950
 - o Sökbegrepp:
 - Förnamn och efternamn
 - Födelseuppgifter: datum, församling och län
 - Födelseland (utanför Sverige)
 - Värnpliktsnummer
- Jordbruksräkningsregister
 - o Jordbruksfastigheter 1944
 - o Sökbegrepp:
 - För och efternamn (ägare eller brukare)
 - By, församling och län
 - Fastighetsbeteckning
- Porträtt Riddarhuset
 - o Sökbegrepp: Adlig ätt

DDSS.NU

- Födda, vigda och döda
 - o Främst åren före 1895
 - o Delar av Skåne, Blekinge och Halland
- Sökmöjligheter:
 - o Namn, datum, kön
 - o Församling
 - o Föräldrars eller partners förnamn, efternamn eller ort

Centrala soldatregistret

- www.soldatreg.se – 500.000 poster
- Sökbegrepp:
 - o Förnamn, soldatnamn och släktnamn
 - o Datum för född och död, årtal för antagning och avsked
 - o Regemente och kompani – Socken och rote
- Innehåller även:
 - o Torpnummer

Släktdata

- www.slaktdata.org
- 8 miljoner uppgifter – fritt sökbart
- Sökbegrepp:
 - o Förnamn, efternamn, årtal
 - o Titel/yrke, adress, faderns namn
 - o Registertyp (födda, vigda, etc.)

Blekinge Båtsmansregister

- Sökbegrepp:
 - o Förnamn, efternamn, båtmansnamn
 - o Födelseår och dödsår
 - o Socken eller by
- Sökresultat:
 - o Ansedel och släktträd

Mera databaser

- Förbundet: Gravstensinventering
- Rotemansarkivet
- Stockholms stadsarkivs övriga databaser
- Svenskt biografiskt lexikon

Register/databaser med andra sökmöjligheter

Riksarkivet – övriga

- SCB födda, vigda, döda 1860-1949
 - o Sök: Län, församling, härad, årtal
- Mantalslängder 1642-1820
 - o Sök: Län, församling, härad, årtal
- Generalmönsterrullor
 - o Välj: Regemente, kompani, årtal
- Församlingsutdrag 1860-1940
 - o Sök: Församling, län, årtal
- Jordeböcker 1630-1750
 - o Välj: Län, årtal
- Lagfartsböcker 1875-1933
 - o Välj: Inskrivningsdomare eller häradsrätt
- Summariska folkmängdsredogörelser
 - o Sök: Församling, län, årtal
- Indelningsverket (Grill)
 - o Sök: Ort, socken, härad, län, kompani, regemente, nummer
- Rosenbergs geografiska lexikon
 - o Sök: Ort, församling, härad, län

Arkiv Digital – övriga

- Innehållsförteckning SCB (1925-1947)
- Innehållsförteckning mantalslängder
- Innehållsförteckning Generalmönsterrullor

Några länkar

- Släktforskning för noviser – länkar:
 - o <http://slaktforskning.blogspot.com/p/lankar.html>
- Arkiv Digital produktkatalog:
 - o http://files.arkivdigital.se/pdf_files/arkivdigital-produktkatalog.pdf
- Alvin – plattform för digitala samlingar och digitaliserat kulturarv:
 - o <http://www.alvin-portal.org/alvin/home.jsf?dswid=6510>
- Riksarkivets databaser:
 - o <https://sok.riksarkivet.se/specialsok>

Metoder i släktforskningen

DIS Syd, onsdagen den 15 december 2021

Metoder

Ändamål och ambition

- Vad vill jag uppnå?
 - o Kärnfrågor? – Speciella intressen?
- Inriktning och omfattning?
- Hur noggrann vill jag vara?
- Hur vill jag presentera det?
 - o För vilka? – I vilken form?

Strukturer

- Skapa en bra mappstruktur i din dator
 - o För olika släktgrenar
 - o För bilder och andra digitala dokument
 - o För arbetsmaterial
 - o För utskrifter
- Registrera i något släktforskningsprogram!
 - o Var noga med källhänvisningar!
 - o Kontrollera ofta!

Noggrannhet

- Kontrollera noga att du forskar på rätt personer!!!
- Använd bästa möjliga källor!
 - o Ange alltid detaljerade källhänvisningar!
- Kopiera inte från släktträd på nätet!
- Kontrollera ofta att du registrerat rätt!
 - o Använd de kontrollfunktioner som finns
- Se upp att du inte får dubletter (anförkluster)!

Säkerhet

- Ta alltid digitala kopior ofta!
 - o På allt ditt material och på det du registrerat
 - o Släktforskningsprogram har ofta egna säkerhetskopior
- Var?
 - o Externa hårddiskar
 - o Molntjänster

Forskning

- Kontakta levande släktingar
 - o Intervjua, låna fotoalbum
- Kommunicera med andra forskare
- Var med i olika föreningar
- Var med i olika digitala forum
 - o Olika Facebook-grupper – Anbytarforum
- Lyssna på föredrag och presentationer (även på nätet)
- Ta kontakt via släktträd på nätet (även DNA)

Källmaterial

- Använd om möjligt bästa möjliga källa!
 - o Riksarkivet, Arkiv Digital, Ancestry, FamilySearch
 - o Från andra svenska och utländska arkiv
 - o Besök arkiven
- Digitalisera eget källmaterial

Värdering av källor

- Originalkälla – Samtida källa
- Primärkälla
- Sekundärkälla
 - o Avskrifter, register/databaser, källträd
- Osäkra källor

Forskning – hjälpmedel

- Namnregister – Indexeringar
- CD-skivor, databaser, söktjänster
- DNA-tester
- Uppslagsverk

När du publicerar

- Tänk på de lagar som finns!
 - o Inte uppgifter om levande människor (GDPR)
 - o Inte stötande eller kränkande uppgifter
- Äger jag rättigheterna till de bilder jag använder?
- Skilj noga på fakta och hypoteser!
 - o Osäkra uppgifter/tolkningar, sägner och egna hypoteser
- Undvik att sprida felaktigheter!

Forskning efter 1940

Register

- Sveriges dödbok (CD)
 - o DB7: 1960-2017 eller DB8: 1830-2020
- Sveriges befolkning
 - o AD: 1940, 1950, 1960, 1975, 1985
 - o CD: 1970, 1980, 1990, 2000
- Folkbokföring idag:
 - o Skatteverket telefon: 0771-567 567
- RA: SCB födda, vigda döda 1860-1949 Vad vill jag uppnå?

Hemsidor

- Skatteverkets hemsida – beställningar
 - o Kopia av bouppteckningar (från 1/7-2001)
- Riksarkivets hemsida – beställningar
 - o Kopia av bouppteckningar (före 1/7-2001)
 - o Kopia av fastighetshandlingar (före 1/6-2008)
 - o Värnpliktiga (födda 1865-1954)
 - o Mycket annat (125 kr/kvart)
- Birthday.se – Ratsit.se

Länkar

- <https://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/narenanhorigdor/bouppteckning/>
- <https://sok.riksarkivet.se/scb-fodda-vigda-doda>
- <https://bestall.riksarkivet.se/bouppteckning-till1979>
- <https://bestall.riksarkivet.se/bouppteckning-fran1980>
- <https://riksarkivet.se/bestall-uppgifter>
- <https://riksarkivet.se/inskrivningshandlingar>

DNA-forskning

Företag som utför DNA-tester

- FamilyTreeDNA (FTDNA)
- Ancestry
- 23andMe
- MyHeritage
- Living DNA

Olika typer av DNA-tester

- Autosomalt
 - o Hitta släktingar upp till 5-6 generationer bak
- MtDNA (mödernelinje)
 - o Mitokondriellt DNA
 - o Haplogrupper
- Y-DNA (fädernelinje)
 - o Y-chromosome DNA
 - o Y-37 eller Y-111 (även Y-700 finns)
 - o Haplogrupper

FamilySearch

Kyrkan – Forskning

- Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga
 - o Joseph Smith – uppenbarelse på 1820-talet i New York
 - 15 miljoner utövare idag
- Family History Library
 - o Salt Lake City
- Family History Centers
 - o 39 platser i Sverige
 - Vikingagatan 90, Malmö
 - Kolonivägen 10, Lund

Salt Lake City

- Samlingar – Service – Utbildningar
- Besök – Forskningshjälp

Webbsidans uppdelning

- Släktträdet
 - o Ett globalt träd
- Minnen och bilder
 - o Dina och andras berättelser
- Historiska dokument (Records)
 - o Källmaterial, databaser, register
 - o Katalog och Wiki
- Inskickade släktträd

Forskningstjänster

- Historical Records
- Research Wiki
- Guided research

Söka i historiska dokument

- www.familysearch.org
 - o Search > Records
 - o Sök > Uppteckningar
- Tre olika sätt att söka
 - o Namn (eller andra personuppgifter)
 - o Plats (land, delstat)
 - o Samling (katalog, register, databas)

Sökning på namn

- Namn och kön
- Plats och datum för
 - o Födelse, vigsel, boende och död
- Namn på familjemedlem
 - o Make/maka, far, mor eller annan person
- Uppgift om källmaterial
 - o Land/delstat, typ, bildnummer

Research Wiki

- www.familysearch.org/wiki/
 - o Välj per kontinent, land, delstat, county
 - o Samling forskningsresurser

Övning K1 – Disgen Källor

1 – Olof* Sigvard Persson

Född 1912-02-18 i Brägnahult 1:2, Långaröd (M)

Källa: Långaröd CI:6 (födda 1895-1912). Hänvisning: 1912 nr 4.

(RA: [00112126_00097](#)) (AID: [v110245.b1010.s94](#))

Döpt 1912-03-06 i Långaröd (M)

Källa: Långaröd CI:6 (födda 1895-1912). Hänvisning: 1912 nr 4.

(RA: [00112126_00097](#)) (AID: [v110245.b1010.s94](#))

Anteckning: Fadrdar: Hemmansägare Olof Andersson och hans hustru Elna Andersson, Viggurum. Modern 31 år.

Hfl Långaröd AIIa:1 (1900-1923), fol 388 (RA: [00112107_00391](#) AID: [v110233.b395.s388](#))

2 – Ivar* August Persson (Far)

Född 1881-10-02 i Brägnahult 1:2, Långaröd (M)

Källa: Långaröd CI:4 (födda 1862-1887). Hänvisning: 1881 nr 34. (AID: [v110243.b153](#))

Döpt 1881-10-09 i Långaröd (M)

Källa: Långaröd CI:4 (födda 1862-1887). Hänvisning: 1881 nr 34. (AID: [v110243.b153](#))

Anteckning: Dopvittnen: Hustru Anna Nilsdotter i Vallarum, åbo Ola Olsson ibm, dräng Mårten Persson i Farhult. Modern 36 år.

Hfl Långaröd AI:10 (1874-1885), fol 406a (AID: [v110230a.b424.s406a](#))

Långaröd AI:11 (1886-1892), fol 370 (AID: [v110231.b382.s370](#))

Långaröd AI:12 (1893-1899), fol 394 (AID: [v110232.b408.s394](#))

Långaröd AIIa:1 (1900-1923), fol 388 (AID: [v110233.b395.s388](#))

Långaröd AIIa:2 (1923-1942), fol 1 (AID: [v264353.b110.s1](#))

Gift 1903-09-03 i Långaröd (K) – med efterföljande ana

Källa: Långaröd EI:2 (vigda 1895-1926). Hänvisning: 1903 nr 6. (AID: [v110248.b200.s13](#))

Anteckning: Lysning 26/7. Hemmansägare Ivar August Persson (21 år) från Bräknahult, och hemmansägardotter Anna Andersson (23 år) från Viggurum.

Yrke Lantbrukare Brägnahult 1:2, Långaröd.

Död 1955-02-10 i Brägnahult 1:4, Långaröd (M). Källa: CD: Sveriges Dödbok 1860-2017.

Begravd 1955-02-19 i Långaröd. Källa: CD: Begravda i Sverige 2.

Anteckning: Långaröds kyrkogård, avd. L LÅNGARÖD, nr. 103 (kista).

3 – Anna Andersson (Mor)

Född 1880-04-30 i Viggurum 1:3, Långaröd (M)

Källa: Långaröd CI:4 (födda 1862-1887). Hänvisning: 1880 nr 16. (AID: [v110243.b144](#))

Döpt 1880-05-09 i Långaröd (M)

Källa: Långaröd CI:4 (födda 1862-1887). Hänvisning: 1880 nr 16. (AID: [v110243.b144](#))

Anteckning: Dopvittnen: Hustru Karna Olsdotter i Höghult, Huaröd, åbo Nils Persson i Höghult, Huaröd, dräng Nils Persson i Sillaröd, Andrarum, piga Anna Mårtensdotter i Eke, Huaröds socken.

Död 1955-03-06 i Brägnahult 1:4, Långaröd (M)

Källa: CD: Sveriges Dödbok 1860-2017.

Begravd 1955-03-15 i Långaröd (M). Källa: CD: Begravda i Sverige 2.

Anteckning: Långaröds kyrkogård, avd. L LÅNGARÖD, nr. 103 (kista).

Övning G1 – Gårdar och byar

CD: Sveriges Befolkning 2000

Sök Fastighet = Brägnahult (*du skall få 6 träffar*)

Gör a) Kontrollera fastighetsbeteckningarna.
b) Vilka bor på Brägnahult 1:2, och vad var adressen år 2000? (*Brägnahult 173*)

Webben: Hitta.se

Öppna www.hitta.se

Gör Klicka på ikonen för **Karta**

Sök Brägnahult (du bör flyttas på kartan till Brägnahult, Hörby)

Sök Brägnahult, Hörby (du bör få 3 träffar)

Gör a) Klicka på Brägnahult 8372, Hörby.
b) I nedre vänstra hörnet klicka på rutan "Tomter".
c) Vilken fastighetsbeteckning har den gården?
d) Klicka på kartan på andra ställen, och kolla deras fastighetsbeteckningar idag.
e) I nedre vänstra hörnet klicka på rutan "Satellit".
f) Kontrollera var gården ligger i förhållande till Långaröds kyrka (*en aning upp höger*)

AD: Sveriges Befolkning 1950

Sök Registersökning > Registerkälla = Sveriges befolkning 1950 och
Enkel sök = 19061215 Nils Persson.

Gör a) Notera fastighetsbeteckning och yrke.
b) Notera familjemedlemmar och när Nils och hans hustru gifte sig.

RA: Landskapshandlingar 1530t-1630

Öppna sok.riksarkivet.se

Gör a) Klicka på länken "Specialsök" (mitt på sidan)
b) Klicka på länken "Landskapshandlingar 1530-1630" (tillvänster på sidan)
c) Välj Landskap = "Västmanlands handlingar", Årtal = 1539, tryck **Sök**
d) På första raden 1539:1, klicka på **Bild**
e) Innehållsförteckning (bild 7) – RA: A0050463_00007
f) Notera sidorna för Snärvinge härad (63-85)
g) **Snärvinge härad** börjar (bild 39) – RA: A0050463_00039
h) **Bergs socken** (bild 49) – RA: A0050463_00049
Det behövs en del träning för att läsa dessa texter

RA: Decimantboken 1651

Öppna [Domkapitlets i Lund arkiv](http://Domkapitlets%20i%20Lund%20arkiv)

Gör a) I högra kolumnen klicka på "Decimantboken 1651 (pdf)"
b) Spara filen på din dator (ikon uppe till vänster), stäng webbläsaren.
c) Leta upp filen och öppna den.
d) Bläddra fram till Innehållsförteckningen. På vilken sida börjar Färs härad? (*sida 456*)
e) Bläddra fram till sida 43, vad finns det där?
f) Bläddra fram till Långaröds socken, sida 474
g) Vem är åbo 1651 i Bregenholdt? (tyvärr saknas nog en sida härefter)
h) Titta på Ortsnamnregistret (sid 559) och Personnamnsregister (sid 603)

Lantmäteriet – Karta 1695

Öppna [Landsarkivets historiska kartor](#)

Sök Välj Arkiv = Lantmäteristyrelsens arkiv, Län = Malmöhus län, Socken = Långaröds socken, Ort = Bregnahult nr 1, och tryck **Sök**. (du skall få en träff 1697)

Gör a) Klicka på "Hämta tiff" (till höger).
b) Försök läsa det som står uppe till vänster (första stycket).
c) Studera kartan, notera formen, hur många gårdar fanns där?

Jordebok 1725 (AD)

Malmöhus läns landskontors arkiv (del 2) – på Lunds landsarkiv

NAD: SE/LLA/10899-2/G III a/

Sök AD > Arkivsökning: Malmöhus läns landskontor (del 2)

Gör a) Klicka på volymen "GIIa:2 – Jordebok 1725" och **öppna** den.
b) Bläddra fram till Färs härad (Bild 100). AID: [v98454a.b100](#)
c) Långaröd hittar du på nästa sida. AID: [v98454a.b110](#)
d) Vilka sidor finns Långaröds socken på? (1095-1101)
e) Långaröds socken på sida 1095. AID: [v98454a.b11080.s1095](#)
f) Bregnahult finns på sida 1100: AID: [v98454a.b11130.s1100](#)
g) Nertill på högra sidan, vad står där. Vem/vilka är åbo?
h) Försök att läsa skatterna. Vad står i högra spalten?

Mantalslängd 1766 (RA)

Kammararkivet – på Riksarkivet i Stockholm

Öppna sok.riksarkivet.se

Gör a) Klicka på länken "Digitala forskarsalen" (mitt på sidan)
b) Klicka på länken "Mantalslängder 1642-1820" (mitt på sidan)
c) Välj Län = Skåne län, skriv Församling = Långaröd och Årtal 1750-1800, tryck **Sök**
d) På raden Färs 1766, tryck på **Bild**
e) Långaröds socken (sid 1921) – RA: [A0005521_00970](#)
f) Bläddra fram till Bregnahult (bild 1931) – RA: [A0005521_00975](#)
g) Vad heter de båda åborna, och vad heter ryttaren?
i) Öppna fliken INNEHÅLL till vänster. Vad finns där?

Lantmäteriet – Karta 1838 (Laga skifte)

Öppna [Landsarkivets historiska kartor](#)

Sök Välj Arkiv = Lantmäterimyndighets arkiv, Län = Malmöhus län, Socken = Långaröd, Trakt = Bregnahult (du skall få två träff)

Gör a) På raden med "Laga skifte 1838" klicka på "Hämta tiff" till höger
b) Studera kartan, notera formen, hur många gårdar finns där?
c) Byn delades upp i två delar, och fastighetsbeteckningar skrevs till i efterhand. Vilka fastighetsbeteckningar fick de två gårdarna (en flyttades ut till vänstra delen)?
d) Bläddra fram till sidan 19. Vad hette åbon i Brägnahult 1:2?
e) Bläddra fram till sidan 21. Vad hette åbon på Brägnahult 1:3 (som fick flytta sin gård)?

Lagfartsböcker 1875 – 1930-talet (Arkiv Digital)

NAD: SE/LLA/13260

Sök AD > Arkivsökning: Färs häradsrätt

- Gör**
- a) Klicka på volymen CIIa:1 Lagfartsbok (Band 1. A-F) och öppna.
 - b) Bläddra fram till Bregnahult nr 1 (Bild 1190, blad 107). AID: [v834280.b1190.s107](#)
 - c) Läs det som står överst i rubriken
 - d) Läs vad som står på raden rum 6. Vem söker lagfart och av vilken orsak? Vem "säljer"? Hur stort mantal? När utfärdades lagfart? Ny ägare i rum 18.
 - e) På nästa sida är det en annan fastighet.
 - f) Kolla nere till höger var denna fastighet fortsätter (*Band VI blad 168*).
 - g) Gå till baks till fliken med Färs häradsrätt.
 - h) Klicka på volymen CIIa:6 Lagfartsbok och öppna.
 - i) Bläddra fram till blad 168. AID: [v834285.b1720.s168](#)
 - j) Läs vad som står på raden rum 18. Vem söker lagfart och av vilken orsak? Vem säljer? Hur stort mantal? När utfärdades lagfart?
 - k) Avstyckning av 1/60 mantal hade skett tidigare.

Lagfartsböcker 1875 – 1930-talet (RA)

Öppna sok.riksarkivet.se

- Gör**
- a) Klicka på länken "Specialsök" (mitt på sidan).
 - b) Klicka på länken "Lagfartsböcker 1875-1933" (till vänster på sidan).
 - c) Välj Arkiv = "Inskrivningsdomaren i Torna och Bara domsaga" och klicka på **Sök**.
 - d) Leta upp volym CI:17 Band IIa L-Ö och klicka på den gröna knappen **Bild**.
 - e) Bläddra fram ett blad 213 och 214 – RA: [H0002418_00221](#)
 - f) Lagfarter rörande Göran Anderssons fastighet på Åkarp nr 6 hittar du i rum 9 och 10 (uppslag 213) och rum 11, 16, 17 och 18 (uppslag 214).

Jordeböcker Skåne före 1658 (Arkiv Digital)

Sök AD > Arkivsökning: Skånes Släktforskarförbunds arkiv

- Gör**
- a) Kolla igenom vilka volymer som finns skannade

Övning E1 – Emigration

Personer

- Olof Persson, född 1875-10-19 i Brägnahult, Långaröd (M)
- Anna Andersdotter, född 1878-08-12 i Starrarp, Fränninge (M)

Olof i Sverige

- Husförhörlängd 1899: Långaröd (M) AI:12 (1893-1899) sid 394 – rad 7
- Vigsel med Anna 1899: Fränninge (M) EI:5 (1895-1930) sid 11 – nr 8
- Sonen Anton födelse 1899: Fränninge (M) CI:8 (1895-1936) sid 38 – nr 27
- Flyttlängd 1899: Långaröd (M) B:4 (1895-1914) sid 9 – nr 18
- Passagerarlista 1899: Poliskammaren i Malmö (M) D3:53 (1899) – 17/8 nr 1263.459

Anna i Sverige

- Husförhörlängd 1900: Fränninge (M) AIIa:2 (1898-1915) sid 333 – rad 3
- Flyttlängd 1900: Fränninge (M) B:4 (1895-1940) sid 26 – nr 40 (2 rader)
- Passagerarlista 1900: Poliskammaren i Malmö (M) D3:54 (1900) – 11/9 nr 2297.364

USA

- Olof Persson – Passagerarlista Boston 1899 ([Ancestry](#))
- Alma A Persson & Anton – Passagerarlista New York 1900 ([Ancestry](#))
- Son Edwin döps i Balfour Lutheran, North Dakota 1902 ([Ancestry](#))
- Anna Pearson (med familj) Odin, McHenry, ND i US Census 1910 ([Ancestry](#))([FamilySearch](#))
- Karta över Odin Township, McHenry County, ND 1910 ([Ancestry](#))
- Anna Pearson (med familj) Odin, McHenry, ND i US Census 1920 ([Ancestry](#))
- Anna Persson, Passport Application, 1924 ([Ancestry](#))
- Olof Person (med familj) i Elim Lutheran Church, Bergen, ND ([Ancestry](#))
- Anna Anderson Pearson, gravplats Bergen Cemetery ND, 1959 ([FindAGrave](#))
- Foto Bergen Cemetery, ND ([FindAGrave](#))
- Odin, North Dakota, Google Maps ([Google Maps](#))
- Wayne Dale Bergstad, US Public Records Index, 1994-2019) ([Ancestry](#))
- Wayne Bergstad, 219 Viking Ave, Bergen, ND ([Google Maps](#))
- FamilySearch, McHenry County, ND ([FamilySearch](#))

Övning M1 – Militärer

M1:1. Generalmönsterrullor (RA)

- Öppna sok.riksarkivet.se
- Klicka på länken "Specialsök" (mitt på sidan).
- Klicka på länken "Generalmönsterrullor" (till vänster på sidan).
- Välj Regemente = "Södra Skånska infanteriregementet" – vänta.
- Välj Kompani = "Torna kompani" och klicka på Sök-knappen.
- Leta upp raden som avser 1843 och klicka på den gröna knappen.
- Bläddra fram en sida, vad står där?
- Bläddra fram ytterligare 10 sidor, vad står om soldat nr 26?

M1:2. Generalmönsterrullor (AD)

Abraham Månsson föddes 1/2-1808 i Stora Brödhult, då i Jämshögs socken, Blekinge län, son till båtsman Måns Gam, som var båtsman där sedan 1790. 1827 blir Abraham antagen som dragon nr 71 för roten Örnanäs nr 1, ingående i Östra Göinge skvadron i Skånska Dragonregementet.

- Öppna Ny Arkivsökning.
- Sök på "skånska dragon" och välj Generalmönsterrullor - Skånska dragonregementet.
- Öppna volymen för generalmönstringen 1829, leta upp Östra Göinge skvadron (bild 5360) och leta fram till dragon nr 71.
- Vilket datum antogs han, och vilket soldatnamn tog han sig?
- Vem var rotebonde? Blev han godkänd i mönstringen?
- Han finns med även i efterföljande mönstringar tills han slutar.

Övning – Soldat Erik Svensson Frodig

Erik Frodig var soldat i Bjällerhult i Almundsryd socken i Kronobergs län.

M2:1. Svensk militärhistoria

- Öppna www.hhogman.se/militaria.htm
- Klicka på "Indelningsverket och den indelte soldaten" – under rubriken "Indelningsverket"
- Läs igenom vad som står om äldre resp. yngre indelningsverket
- Bläddra ner till rubriken "Relaterade länkar". Vilka länkar finns där?
- Klicka på "Svenska regementen"
- Bläddra ner till rubriken "Regementsförteckning". Vilka länkar finns där?
- Klicka på "Svenska infanteriregementen"
- Klicka på länken till "Kronobergs regemente"
- Vilka krig deltog regementet i?
- Läs vad som står om regementets deltagande i krigen 1808-1809
- Vilka kompanier bestod regementet av? (rulla ner)

M2:2. Kyrkböckerna

Öppna dessa sidor (husförhörlängder) i Almundsryds socken:

- Almundsryd (G) AI:7 (1803-1805) sid 250 – (AID: v18100.b262.s250)
- Almundsryd (G) AI:8 (1806-1810) sid 260 – (AID: v18101.b270.s260)
- Almundsryd (G) AI:9 (1811-1816) sid 339 – (AID: v18103.b350.s339)
- Läs vad som står om Eric Frodig
- Vad står det för födelseuppgifter och när dog han?
- Vilket soldatnummer hade Eric = soldattorpets nummer?

M2:3. GRILL (Arkiv Digital)

- a) Öppna app.arkivdigital.se.
- b) Klicka på knappen för Arkivsökning
- c) I fältet Arkivbildare skriv in "Tryckt"
- d) Klicka på "Tryckt litteratur"
- e) Klicka på raden GrillReg:1, och sedan på knappen "Öppna volym"
- f) I fältet Bild använd nedåtpilen för att leta upp sidan 1
- g) Vad står där om Almundsryd? Vilken del? Vilken sida?
- h) Klicka på "Tryckt litteratur" upptill eller i vänstra sidförteckningen (65 volymer)
- i) Klicka på raden Grill:2, och sedan på knappen "Öppna volym"
- j) I fältet Bild använd nedåtpilen för att leta upp sidan 181
- k) Roter sidan ett kvartsvart åt höger
- l) Leta upp Almundsryd och soldattorpet i Bjellerhult
- m) Notera att det står 29 i kolumn 3. Vad kan det betyda?
- n) Bläddra tillbaks en sida
- o) Vad är rubriken i kolumn 3? Vilket kompani?
- p) Stäng fönstret.

M2:4. Centrala soldatregistret

- a) Öppna www.soldatreg.se
- b) Klicka på "SÖK SOLDAT" i menyraden
- c) Klicka på länken "Sök i databasen >>>"
- d) I fältet "Soldatens namn" skriv "Frodig Erik", och tryck på SÖK
- e) Du får upp en lista nertill på sidan
- f) Klicka på raden med Erik Frodig i Almundsryd
- g) Vad finns registrerat om honom?
- h) Stäng fönstret

M2:5. Generalmönsterrullor (Riksarkivets digitala forskarsal)

- a) Öppna sok.riksarkivet.se
- b) Klicka på länken "Sök via ämnesområde" (mitt på sidan).
- c) Klicka på länken "Militaria"
- d) Titta igenom vilka militära arkiv som är skannade
- e) Klicka på "Generalmönsterrullor"
- f) Välj regemente = "Kronobergs regemente" (i sökrutorna)
- g) Välj Kompani = "Kinnevalds kompani" (bland sökrutorna upptill)
- h) Leta upp raden som avser 1778 och klicka på den gröna knappen "Bild"
- i) Bild 180 öppnas. Titta igenom vad som står där. Vad hette kompaniets kapten?
- j) Du kan läsa att mönstringen var i Dansjö (senare Kronobergs hed) 29 juni 1778
- k) Bläddra fram till soldat nr 115 (bild 213). Vad står där om soldaten?
- l) Hur många soldater bestod kompaniet av?
- m) På bild 208 kan du läsa att Erik Frodig tillhörde 5:e Corporalskapet (inom kompaniet)
- n) På bild 6 kan du läsa att regementschef var Överstelöjtnant Salomon Hederstjärna
- o) Stäng fönstret.
- p) Leta upp raden som avser 1806 och klicka på den gröna knappen "Bild"
- q) Bild 187 öppnas. Var och när gjordes mönstringen? Vem var regementskapten?
- r) Bläddra fram till soldat nr 115 (bild 215). Vad står där om soldaten?
- s) Vad har Eric Frodig för titel nu? Vad står längst till höger?
- t) Stäng fönstret

M2:6. Svenska krig

Enligt husförhörlängd antyds att Eric Frodig var med i Stralsund någon gång kring 1807

- a) Öppna www.hhogman.se/militaria.htm
- b) Klicka på "De många svenska krigen" – under rubriken "Krig och militära slag"
- c) Klicka på 1800-tal
- d) Klicka på länken "Mer om Pommerska kriget" – under 1805-1810, Krig med Frankrike
- e) Läs om kriget och hur svenska soldater blev instängda på Rügen.
Eric Frodig var troligen med där. På krigsarkivet finns en lista på soldaterna som evakuerades:
Kanske: "AfmunstringsRulla för Kongl Kronobergs Bataillon Stralsund 16 Januari 1807"
- f) Backa till föregående sida
- g) Klicka på länken "Mer om Finska kriget" – under 1808-1809, Krig med Ryssland
Regementet var med där.
- h) Stäng fönstret.

Övning S1 – Städer

Borgerskapet i Malmö – Mantalslängd 1860

- a) I AD sök och öppna "Borgerskapet i Malmö"
- b) Leta upp och öppna GIIca:28 (1860-1862)
- c) Vilka bor i hus nummer 195 (AID: [v355231.b310.s40](#))
(Rundeln nr 18)

Adresskalender Malmö 1881

Finns i lärummet på Malmö Stadsarkiv.

- a) I AD öppna Adresskalendrar Malmö stad 1881
- b) Titta igenom registret (AID: [v914991.b60](#))
- c) Titta igenom Kalenderavdelningen sid 3-111 (AID: [v914991.b90](#))
- d) Hittar du något intressant om stadens styrelse?
- e) Observera att det finns annonser insprängda lite här och var.
- f) Nästa del är Adress-avdelningen (AID: [v914991.b800.s32](#))
- g) Leta upp handlande Carolina Strömberg. Var bor hon? (AID: [v914991.b1310.s103](#))
- h) Nästa del är Diverse Taxor (AID: [v914991.b1380.s117](#))
- i) Kolla taxorna för Skorstensfejare i Malmö (AID: [v914991.b1440.s129](#))
- j) Nästa del är en förteckning över stadens Egendomar och tomter.
(AID: [v914991.b1580.s56](#))
- k) Var hittar du fastigheterna på kvarter 17 Ellenbogen (AID: [v914991.b1640.s13](#))
- l) Vem ägde Ellenbogen 61, vad var gatuadressen, taxeringsvärde?
- m) Leta upp fastigheterna i Södra Förstaden (AID: [v914991.b1850.s55](#))
- n) Vad är namnen på kvarter 1-8 i Södra Förstaden?

Fosterbarn i Malmö 1900

- a) I AD sök och öppna Fattigvårdsstyrelsen i Malmö
- b) Vilka olika arkivtyper finns skannade?
- c) Leta upp och öppna D2A:8 (Matriklar över fosterbarn 1900-1904)
- d) Bläddra fram till bild 40, vad står där? (AID: [v780938.b40](#))
- e) Bläddra till nästa sida, där börjar det alfabetiska namnregistret för år 1900
- f) Bläddra fram till bild 180 (AID: [v780938.b180](#))
- g) Notera rubriken: "Fosterbarn utackorderade inom staden"
- h) Försök tolka rubrikerna på respektive kolumn
- i) Titta på nummer 4, vilket var barnet, vem var fosterförälder och dess adress?
- j) Vilka mer uppgifter står för nummer 4?
- k) Bläddra fram till bild 310 (AID: [v780938.b310](#))
- l) Notera rubriken: "Fosterbarn utackorderade i Barnhemmet"
- m) Vad står i de olika kolumnerna för nummer 1 på sidan?
- n) Bläddra fram till bild 350 (AID: [v780938.b350](#))
- o) Notera rubriken: "Fosterbarn utackorderade utom staden"
- p) Var hamnade barn nr 11?

Föräldrar okända

- Anna Viktoria Henrietta, född 6/10-1904 i Malmö Sankt Pauli.
- Malmö Sankt Pauli (M) CI:10 (födda 1903-1904) sid 289 – AID: [v103761.b293.s289](#)
- Malmö Sankt Pauli (M) AIIa:269 (fb 1899-1910) sid 33 – AID: [v264939.b370.s33](#)
- Förslöv (L) AIIa:2 (fb 1900-1922) sid 403 – AID: [v495204.b1120.s403](#)
- Bjuv (M) AIIa:17 (1931-1944) sid 406 – AID: [v255738.b1910.s406](#)

Lösaktiga kvinnor i Malmö

- a) Öppna AD:s hemsida www.arkivdigital.se
- b) Klicka på Släktforskning (i vänstra menyn)
- c) Klicka på Sökbara register (i vänstra menyn under Släktforskning)
- d) Klicka på Glädjekvinnor
- e) Sök efter Hilda Maria Wahlgren
- f) Vilka uppgifter finns det om henne. Notera uppgifterna.
- g) Öppna AD (app.arkivdigital.se)
- h) Sök och öppna "Kriminalpolisen i Malmö"
- i) Leta upp och öppna DIV:1 (1874-1902)
- j) Öppna sidan 220 (AID: [v137358.b223.s220](#))
- k) Läs vad som står om Hilda Maria Wahlgren.

Arbetsinrättningen

- a) I AD öppna Malmö Caroli (M) AI:16a (1845-1854) – (AID: [v103171.b1](#))
- b) Ögna igenom Fattighuset (sid 397-400) och Arbetshuset (sid 402-404)
- c) I AD öppna Malmö Caroli (M) AI:16b (1854-1875) – (AID: [v103066.b1](#))
- d) Ögna igenom Fattighuset (sid 40-46) och Arbetshuset (sid 47-53 + 55-56)
- e) Var låg dessa inrättningar?
- f) Ögna igenom Arbetsinrättningen (sid 56-62). Var låg denna?
- g) Nu byter vi till Malmö Sankt Pauli.
- h) I AD öppna Malmö Sankt Pauli (M) AIIa:246 (1926-1936)
- i) Titta igenom registret på bilder 40-70 (AID: [v264916.b40](#))
- j) Hur är boken indelad?
- k) Vad kan du hitta om diskerskan Herta Elisabet Johansson och hennes oäkta son? (AID: [v264916.b1700.s162](#))
- l) Vad hittar du i Barnupptagningsanstalten om Kjell Åke Andersson, född 15/7-1931 i Lund? (AID: [v264916.b2450.s237](#))
- m) Övriga böcker med Arbetsinrättningen:
 - Malmö Sankt Pauli (M) AIIa:145 (1904-1910) sida 32 – (AID: [v264815.b370.s32](#))
 - Malmö Sankt Pauli (M) AIIa:146 (1910-1920) sida 61 – (AID: [v264816.b660.s61](#))
 - Malmö Sankt Pauli (M) AIIa:245 (1917-1926) – (AID: [v264915.b30](#))

Domkapitlet i Lund – Äktenskapshandlingar

- a) I AD sök och öppna Domkapitlet i Lund – (AD: [Domkapitlet i Lund](#))
- b) Vilka olika arkivtyper finns skannade?
- c) Leta upp och öppna FIIf:196 (Äktenskapshandlingar 1907)
- d) Läs om postiljon Karl Ludvig Jönsson i Helsingborg på bilderna 210-230. (AID: [v282311.b210](#))
- e) Läs om kontorsskrivaren Carl Fredrik Wilhelm Appelin i Malmö på bilderna 3080-3120. (AID: [v282311.b3080](#))

Domkapitlet i Lund – Skiljobrev

- a) I AD sök och öppna Domkapitlet i Lund – (AD: [Domkapitlet i Lund](#))
- b) Leta upp och öppna DI:18 (Liggare, register och matriklar 1903-1945)
- c) Leta upp Karl Ludvig Jönsson i Helsingborg i registret för 1907. (AID: [v98492.b14](#))
- d) Hur många sidor omfattar registret för år 1907?

Malmö barnhem för flickor

Gerda Maria Hildegard Karlsson hamnade på detta barnhem 1892.

- a) Öppna www.arkivdigital.se/volymer/malmohus
- b) Klicka på Malmöhus (i högra menyn)
- c) Rulla ner och klicka på ”Malmö barnhem (för flickor)”
- d) Det finns bara en volym. Klicka på nyckeln på den raden
- e) Öppna bild 100. Vilket nummer står för Gerda Maria Hildegard? (AID: [v660300.b100](#))
- f) Öppna bild 240. Vad står där? Var ligger barnhemmet? (AID: [v660300.b240](#))
- g) Öppna sida 86. Vad går att läsa om flickan? (AID: [v660300.b1120.s86](#))

(Gerda Maria Hildegård hamnar så småningom i Backa i Göteborg, gift med sjukskötare Ernst Erik Jonas Eriksson, och dör som änka i Lundby (O) församling 1963)